

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ЈУ ЗАВОД ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Пале

**ИСТРАЖИВАЊЕ ТРЖИШТА РАДА
У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ
2024/2025.**

ИСТРАЖИВАЊЕ ТРЖИШТА РАДА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ 2024/2025.

За издавача:

ЈУ Завод за запошљавање Републике Српске

Координатор истраживања:

Слободан Мачар

Руководилац одјељења за посредовање у запошљавању
и планирање каријере

Уредник:

Јована Јанковић

Виши стручни сарадник за истраживање тржишта рада, каријерно информисање и
планирање каријере

Лектор:

Бранка Миовчић

САДРЖАЈ

УВОД	5
Законски основ провођења истраживања.....	5
Период провођења истраживања	5
Упитник	5
Корисници истраживања.....	5
ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ, ПРОМЈЕНЕ И КАРАКТЕРИСТИКЕ ТРЖИШТА РАДА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ	7
Запосленост у Републици Српској	7
Незапосленост у Републици Српској.....	8
Стопа незапослености у Републици Српској.....	10
Запошљавање лица са евиденције.....	12
МЕТОДОЛОГИЈА И УЗОРАК	17
Циљ истраживања.....	17
Упитник	18
Метод узорковања.....	18
Поступак прикупљања података.....	18
Осигурање квалитета	19
Карактеристике узорка	19
ИНДИКАТОРИ ПОСЛОВАЊА У 2024. ГОДИНИ	28
Обим пословања и финансијски ефекти у 2024. години	28
ЗАПОШЉАВАЊЕ РАДНИКА	32
Проблеми при запошљавању радника у 2024. години	32
Превазилажење препрека у запошљавању.....	40
Задовољство компетенцијама радне снаге.....	41
Начини тражења радника	42
ОЧЕКИВАЊА У 2025. ГОДИНИ	44
Очекивани обим пословања у 2025. години	44
Планирана запошљавања у 2025. години.....	48
Увођење нових технологија у процес рада.....	60
Организовање обуке, стручно оспособљавање и усавршавање за незапослене особе	63
Запошљавање посебних категорија радника	67
Повећање плата радницима у 2025. години	69
Вишак запослених у 2025. години	70
САРАДЊА ПОСЛОДАВАЦА СА ЗАВОДОМ	72
ПРЕГЛЕД НАЈВАЖНИЈИХ НАЛАЗА	74
Преглед најважнијих препорука.....	78

УВОД

SETTING UP BUSINESS STAGES

Stage 1
THE IDEA

Stage 2
FEASIBILITY

Stage 3
PLANNING

	Democrats	Republicans
House (435)	54%	44%
Senate (100)	47%	52%
Governors (30)	55%	44%

УВОД

ЗАКОНСКИ ОСНОВ ПРОВОЂЕЊА ИСТРАЖИВАЊА

Истраживање тржишта рада проводи се у складу са Законом о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености („Службени гласник Републике Српске”, бр.: 30/10, 102/12, 94/19 и 112/23) те годишњим Програмом рада ЈУ Завод за запошљавање Републике Српске. У члану 25 Закона дефинисано је да „Завод самостално и у сарадњи са другим надлежним органима и организацијама истражује тржиште рада и на основу тога усмјерава своје активности, публикује информације о стању и појавама од значаја за остваривање политике запошљавања и на друге начине обавјештава јавност о својим активностима. У остваривању својих задатака и обављању послова одређених овим законом, Завод остварује сарадњу и размјењује информације о стању и појавама на тржишту рада са одговарајућим службама за запошљавање у Федерацији Босне и Херцеговине и Дистрикту Брчко, као и са службама запошљавања заинтересованих сусједних и других земаља. Завод успоставља сарадњу са стручним и научним институцијама, и другим организацијама које се баве запошљавањем, у сусједним и другим земљама”.

У члану 26 Закона дефинисано је да „с циљем добијања одговарајућих статистичких података од интереса за Републику у области запошљавања, Завод може, на захтјев Министарства или по својој иницијативи, вршити периодична анкетања на тржишту рада и на тај начин сарађивати са заводима за статистику, синдикатима, удружењима послодаваца, удружењима грађана, фондовима и другим органима и организацијама заинтересованим за послове запошљавања”.

ПЕРИОД ПРОВОЂЕЊА ИСТРАЖИВАЊА

Истраживање тржишта рада које проводи Завод за запошљавање Републике Српске почело је у

октобру 2024. године, када се приступило узорковању послодаваца за анкету. Подаци су прикупљени од 29. 10. 2024. до 30. 11. 2024. године.

УПИТНИК

Методологија и упитник за послодавце у 2024. години настали су као резултат рада Завода за запошљавање Републике Српске и усаглашени су са упитником Федералног завода за запошљавање и Завода за запошљавање Брчко дистрикта БиХ.

КОРИСНИЦИ ИСТРАЖИВАЊА

Циљ истраживања је прикупљање података од послодаваца о запошљавању у 2024. години и потребама запошљавања у 2025. години те кретањима на тржишту рада у Републици Српској. Упитником се испитују стварно стање, мишљења и перцепције у предузећима на подручју Републике Српске. Фокус оваквог упитника је на послодавцу (предузећу) с обзиром на то да послодавац има одговорност за одабир технологије и начина организације рада и производње те је најдиректније укључен у тржиште рада.

Руководство Завода захваљује свим послодавцима који су учествовали у анкети. Оне који то нису учинили позивамо да се одазову у наредним анкетањима када буду обухваћени узорком, чиме ће допринијети потпунијем сагледавању потреба и предвиђању кретања на тржишту рада, а тиме и адекватнијој подршци служби за запошљавање у превазилажењу уочених неусклађености.

Главни корисници овог истраживања су креатори политика, као и доносиоци одлука у подручјима запошљавања, образовања, економског развоја Републике Српске, послодавци који имају потребу за запошљавањем, обукама, подстицајима али и шира јавност уопште.

**ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ,
ПРОМЈЕНЕ И
КАРАКТЕРИСТИКЕ
ТРЖИШТА РАДА У
РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ**

ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ, ПРОМЈЕНЕ И КАРАКТЕРИСТИКЕ ТРЖИШТА РАДА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

ЗАПОСЛЕНОСТ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Укупан број запослених на дан 30. септембра 2024. године износио је 289.689 лица, од чега је 246.001 лице запослено у пословним субјектима, а 43.688 запослених се односи на предузетнике и запослене код предузетника. У односу на септембар 2023. године укупан број запослених се смањило за 0,4%, а у односу на март 2024. године остао је на истом нивоу.

Запослени су сва лица која имају заснован радни однос на неодређено или одређено вријеме са пуним или непуним радним временом. Подацима нису обухваћени запослени: у одбрани, на породичним пољопривредним газдинствима, код међународних организација, у пословним јединицама изван Републике Српске и у представништвима у иностранству. Дио података о укупном броју запослених особа у Републици Српској добијен је статистичком обрадом података који су преузети из административних извора, Пореске управе Републике Српске.

Табела 1. Укупан број запослених у Републици Српској на дан 30. 9. 2024. године, по дјелатностима

ПОДРУЧЈЕ	Број запослених			Индекси	
	IX 2024	III 2024	IX 2023	IX 2024	IX 2024
				III 2024	IX 2023
УКУПНО	289689	289755	290745	100	99,6
A	7593	7928	8168	95,8	93
B	4678	4758	4824	98,3	97
C	56130	57325	59402	97,9	94,5
D	8914	8882	8616	100,4	103,5
E	5022	4971	5115	101	98,2
F	14553	14628	14442	99,5	100,8
G	52202	51682	51416	101,0	101,5
H	13043	12860	13002	101,4	100,3
I	13293	13293	13415	100	99,1
J	8624	8618	8540	100,1	101
K	6275	6179	6072	101,6	103,3
L	847	913	842	92,8	100,6
M	8604	8537	8706	100,8	98,8
N	5180	4946	4703	104,7	110,1
O	27001	26902	26813	100,4	100,7
P	23806	24056	23684	99	100,5
Q	22397	22041	21753	101,6	103,0
R	5424	5350	5244	101,4	103,4
S	6103	5886	5988	103,7	101,9

Извор података: Републички завод за статистику РС

НЕЗАПОСЛЕНОСТ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

На евиденцији ЈУ Завод за запошљавање Републике Српске на дан 31. 10. 2024. године евидентирано је 55.048 незапослених лица. У односу на исти период прошле године, када је било регистровано 59.851 незапослено лице, овај број је мањи за 4.803 лица.

Од укупног броја незапослених, највећи број лица евидентиран је у Бањој Луци, тачније 11.509, потом у филијала Источно Сарајево 9.047 регистрованих незапослених лица, а слиједи Филијала Зворник са 8.524, Добој са 7.794, Требиње са 7.748, Бијељина са 6.017 и Приједор са 4.409 регистрованих незапослених лица. Жене чине 29.546 од укупног броја евидентираних незапослених лица.

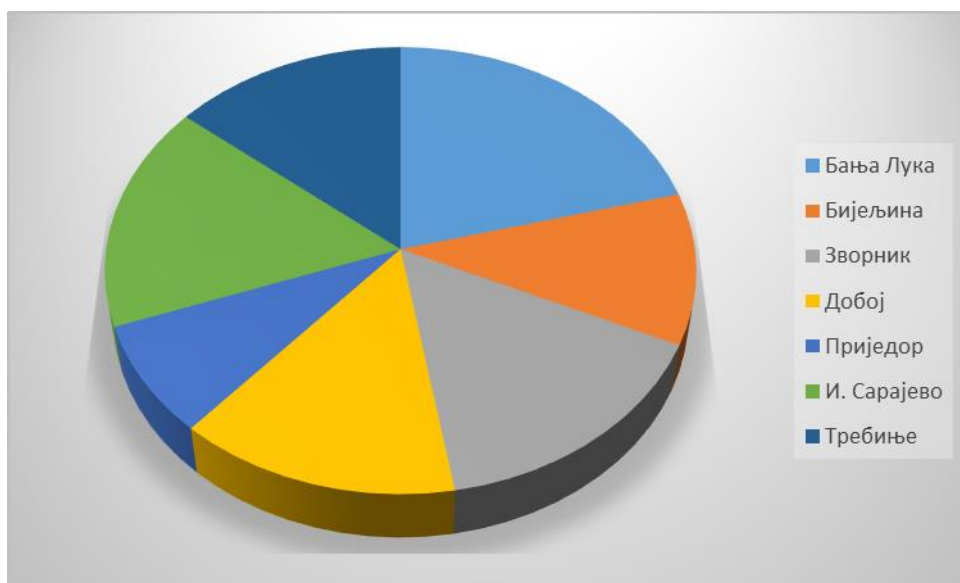
Табела 2. Стање на евиденцији незапослених, по квалификационој структури и филијалама

О П И С	Ф И Л И Ј А Л Е /Branch offices/							ЗАВОД	DESCRIPTION Situation on the register	
	Б. Лука Banja Luka	Бијељина Bijeljina	Зворник Zvornik	Добој Doboj	Приједор Prijedor	Сарајево Sarajevo	Требиње Trebinje	/Employment Institute/		
Стање на евиденцији незапослених :	11.509	6.017	8.524	7.794	4.409	9.047	7.748	55.048		
(жена):	6.151	3.563	4.522	4.250	2.027	4.740	4.293	29.546	(women)	
КВАЛИФИКАЦИОНА СТРУКТУРА	1 – НК	2.033	881	2.656	1.944	1.047	1.214	1.155	10.930	1-Unskilled worker
	(жена):	981	469	1.276	875	374	605	589	5.169	(women)
	2 - ПК-НСС	147	207	124	126	44	72	41	761	2-Semi-skilled/Low level
	(жена):	62	133	81	64	17	50	20	427	(women)
	3 - КВ	3.975	1.837	2.556	2.579	1.506	2.697	2.582	17.732	3-Skilled worker
	(жена):	1.682	747	1.017	1.121	546	966	1.222	7.301	(women)
	4 - ССС	3.580	2.076	2.384	2.527	1.374	3.408	2.842	18.191	4-Secondary school
	(жена):	2.240	1.462	1.612	1.769	791	2.007	1.699	11.580	(women)
	5 - ВКВ	41	29	16	24	17	51	33	211	5-Highly skilled worker
	(жена):	8	4	3	2	3	5	2	27	(women)
	6-1 ВШС	113	80	68	54	51	96	103	565	6-1 Two-year college
	(жена):	58	51	42	35	36	63	72	357	(women)
	6-2 ВШС сп	0	1	1	1	1	3	7	14	6-2 Two-year specialists
	(жена):	0	1	0	1	0	1	5	8	(women)
	7-1 ВСС	1.501	829	658	500	345	1.405	898	6.136	7-1 University qualification
	(жена):	1.042	640	443	353	249	970	621	4.318	(women)
	7-3 маистри	75	68	56	31	20	79	76	405	7-3 M A
	(жена):	50	51	44	25	10	56	56	292	(women)
7-4 магистри	18	2	1	3	2	10	4	40	7-4 MSc.	
(жена):	12	0	1	1	0	8	1	23	(women)	
7-5 ВСС 360 ECTS	17	6	4	5	2	8	5	47	7-5 360 ECTS	
(жена):	14	5	3	4	1	7	4	38	(women)	
8- доктори наука	9	1	0	0	0	4	2	16	8- Ph.D	
(жена):	2	0	0	0	0	2	2	6	(women)	
УКУПНО:	11.509	6.017	8.524	7.794	4.409	9.047	7.748	55.048	Grand Total	

Извор података: ЈУ Завод за запошљавање Републике Српске (стање на дан 31. 10. 2024. године)

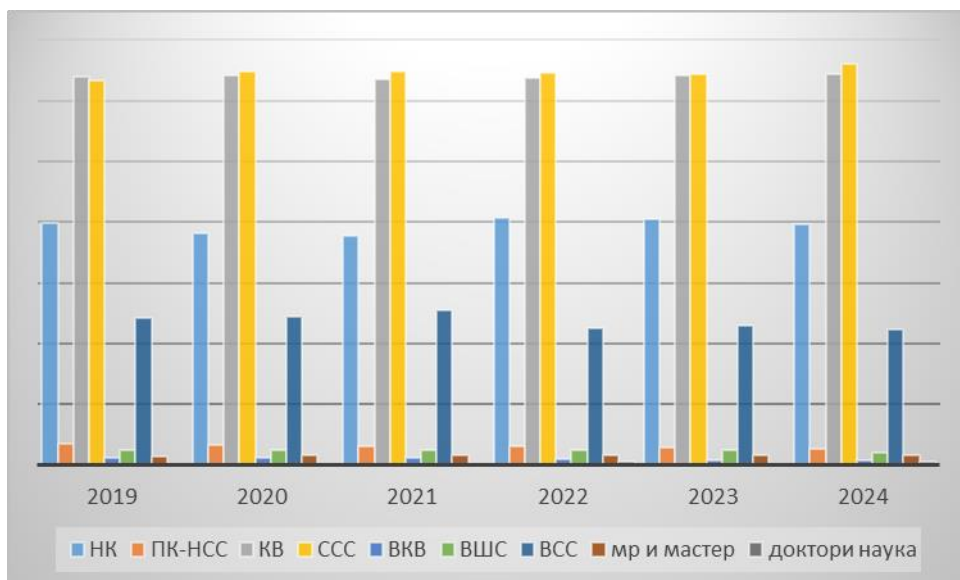

Графикон 1. Процент незапослених у Републици Српској на дан 31. 10. 2024. године, по филијалама

Пратећи тренд претходних година тако је и у 2024. години на евиденцији незапослених Завода најприсутнија средња стручна спрема – 33%, затим КВ – 32%, НК – 20% и ВСС – 11%. Као што је приказано на графикону бр. 2, уочавамо да се током година није значајно мијењала квалификациона структура незапослених.

Графикон 2. Упоредно кретање учешћа степена стручне спреме

У наредној табели дат је преглед 20 најбројнијих занимања на евиденцији закључно са октобром 2024. године, по филијалама.

Табела 3. Преглед 20 најбројнијих занимања на евиденцији Завода за запошљавање са 31. 10. 2024. године

Занимање	Укупно	Бања Лука	Бијељина	Зворник	Добој	Приједор	Источно Сарајево	Требиње
Економски техничар	2.901	527	302	415	484	147	556	470
Продавач	2.862	529	333	466	512	175	338	509
Матурант гимназије	2.106	387	134	229	185	81	571	519
Машински техничар	2.040	344	193	213	137	106	480	567
Бравар	1.479	292	168	184	213	85	289	248
Аутомеханичар	1.178	201	129	210	198	133	183	124
Дипломирани економиста	952	237	124	112	67	35	258	119
Кувар КВ	947	204	63	132	198	101	128	121
Металостругар	876	193	63	80	59	43	214	224
Конобар КВ	827	172	35	81	140	110	123	166
Возач теретних кола	749	134	82	120	91	95	144	83
Дипломирани правник	652	154	106	91	56	30	143	72
Пољопривредни техничар	609	154	114	49	85	81	50	76
Медицинска сестра – тех.	602	70	86	110	160	34	56	86
Техничар за друмски саобраћај	565	92	80	97	63	46	117	70
Конфекционар	526	202	15	84	19	33	21	152
Туристички техничар	513	96	25	80	53	52	157	50
Столар	456	155	30	45	59	20	132	15
Конфекционар текстила	372	78	6	43	55	22	29	139
Трговински техничар	361	81	59	24	122	17	23	35

СТОПА НЕЗАПОСЛЕНОСТИ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

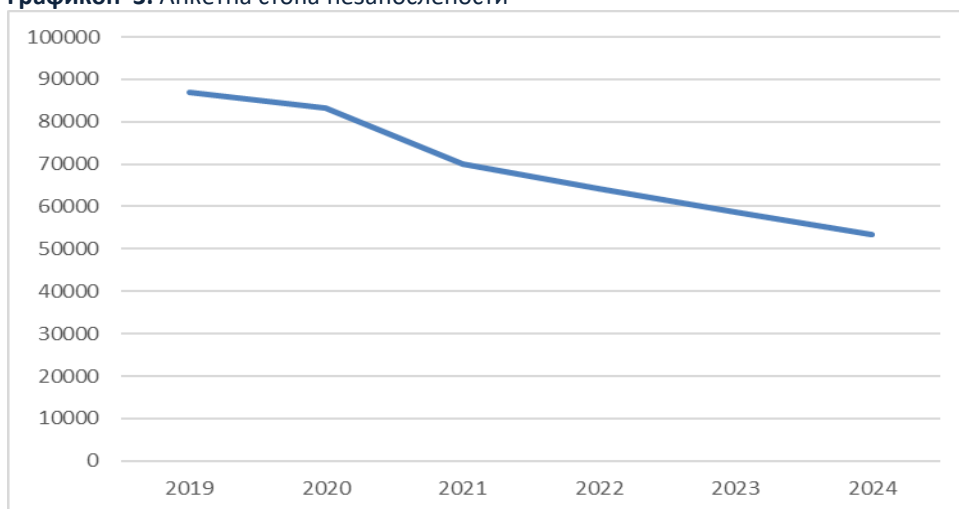
Анкетна стопа незапослености рачуна се као однос броја незапослених лица и активног становништва, при чему су број незапослених лица и активног становништва изведени из узорка анкетираних лица у Републици Српској. Она је заснована на анкети о радној снази, коју је Завод за статистику Републике Српске од 2006. до 2019. године проводио једном годишње у прољеће. Од јануара 2020. године анкета се проводи квартално током цијеле године, а резултати се објављују тромјесечно, у форми саопштења.

Према доступним подацима анкете о радној снази за III квартал 2024. године у Републици Српској стопа незапослености је 9%.

У периоду од 2019. до 2024. године забиљежен је пад анкетне стопе незапослености за 2,7 процентна поена. Значајан пад анкетне стопе незапослености посебно је примјетан

у односу 2018. на 2019, док су трендови били нешто блажи у наредне двије године, што је у највећој мјери узроковано пандемијом КОВИД-19.

Графикон 3. Анкетна стопа незапослености

На евиденцију Завода за запошљавање Републике Српске у периоду од 1. 1. 2024. до 31. 10. 2024. године пријављено је укупно 27.820 лица или у просјеку мјесечно 278 лица. У односу на исти период претходне године број пријављених лица на евиденцији смањио се за 4.016 лица.

Анализа пријављених на евиденцију према претходном радном искуству указује да је у 2024. години без радног искуства укупно пријављено 5.810 лица што је за 16,1% мање у односу на прошлу годину, када је на евиденцији било пријављено 6.927 лица без радног стажа. Такође, у 2024. години смањује се број пријављених лица која имају радно искуство за 11,6% у односу на претходну годину. У 2024. години укупно је пријављено 22.010 лица која имају радно искуство а у 2023. години 24.909 лица такође са радним искуством.

ЗАПОШЉАВАЊЕ ЛИЦА СА ЕВИДЕНЦИЈЕ

Посматрано укупно са 31. 10. 2024. године са евиденције незапослених због запослења брисана су 17.422 лица, односно 1.759 мање у односу на 2023. годину. Посматрано по мјесецима, због запослења у 2024. години просјечно у мјесецу брисана су 1.742 лица са евиденције незапослених.

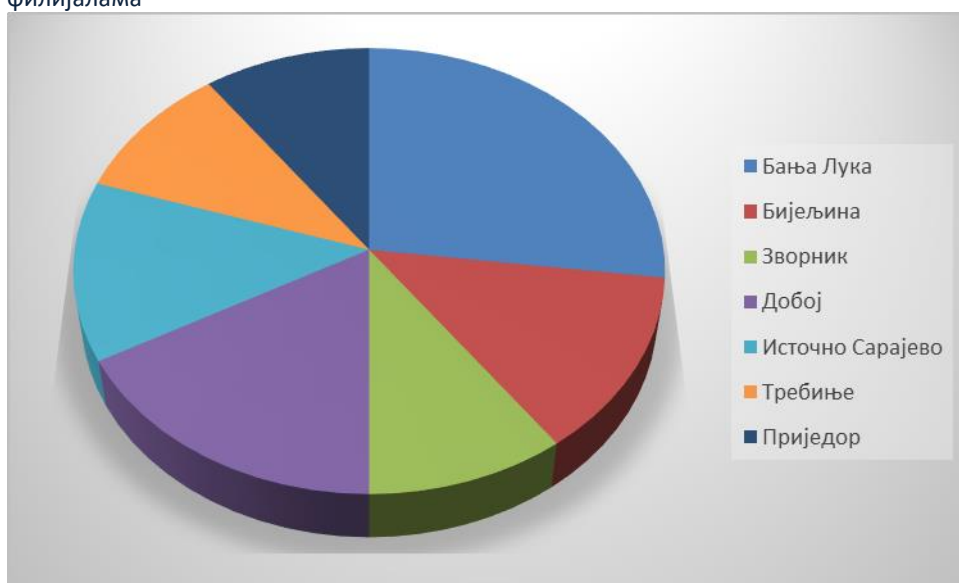
Табела 4. Преглед запошљавања у 2024. години по филијалама (подаци са 31. 10. 2024. године)

	Филијале							ЗАВОД
	Бања Лука	Бијељина	Зворник	Добој	Приједор	Источно Сарајево	Требиње	
Запослење	4.499	2.147	1.663	2.917	1.670	2.193	1.713	16.802
Запослење због обав. приватне дјелатности	188	91	50	75	70	60	86	620
Укупно	4.687	2.238	1.713	2.992	1.740	2.253	1.799	17.422
Од тога жена	2.536	1.286	932	1.661	926	1.236	945	9.522
% жена	54,1%	57,5%	54,4%	55,5%	53,2%	54,9%	52,5%	54,7%

У табели бр. 4 дат је преглед брисаних лица са евиденције Завода по основу запослења код послодавца или обављања приватне дјелатности у 2024. години, тачније до 31. 10. 2024. године, по филијалама.

Од укупног броја запослених са евиденције Завода највећи број лица је запослен код послодавца у Филијали Бања Лука – 4.499, затим у Филијали Добој – 2.917 лица, Филијали Источно Сарајево – 2.193, у Филијали Бијељина – 2.147, у Филијали Требиње – 1.713, те Филијали Приједор – 1.670 лица. Најмањи број запослених је у Филијали Зворник – 1.663 лица. Од укупног броја запослених 9.522 су жене.

Графикон 4. Преглед брисаних са евиденције, због запослења код послодавца у 2024. години по филијалама

На графикону 4 приказан је број брисаних са евиденције незапослених због запослења код послодавца или обављања приватне дјелатности, по филијалама.

Графикон 5. Преглед запошљавања у 2024. години код послодавца или ради обављања приватне дјелатности, по филијалама

Упоредни преглед броја запослених лица са евиденције по мјесецима у 2023. и 2024. години дат је у табели број 5. Узимајући у обзир да је стање на евиденцији промијењено у односу на исти период 2023. године, односно да биљежимо константно смањење броја лица на евиденцији, очекивано је да је то случај и са бројем запослених са евиденције, па су тако са 31. 10. 2024. године са евиденције, због запослења, брисана 16.802 лица, док су у истом периоду прошле године по истом основу брисана 18.542 лица.

Табела 5. Упоредни преглед броја запослених лица са евиденције по мјесецима у 2023. и 2024. години

Мјесец	2023. година	2024. година	
Јануар	1.471	1.484	13 (0,9%)
Фебруар	1.953	1.797	-156 (-8%)
Март	2.107	1.825	-282 (-13,4%)
Април	1.975	1.959	-16 (-0,8%)
Мај	1.933	1.531	-402 (-20,8%)
Јун	2.032	1.685	-347 (-17,1%)
Јул	1.615	1.691	76 (4,7%)
Август	1.497	1.252	-245 (-16,4%)
Септембар	2.613	2.375	-238 (-9,1%)
Октобар	1.985	1.823	-162 (-8,2%)
Укупно запослених	19.181	17.422	-1.759 (-9,2%)

Закључно са 31. 10. 2024. године послодавци су изразили потребу за 11.152 радника. Тридесет занимања приказаних у табели број 6 представљају 57% укупно тражених

радника према евиденцији Завода, а десет најтраженијих занимања су: радници без занимања, професор разредне наставе, дипломирани економиста, помоћни радник, продавач, обућар, дипломирани правник, васпитач у предшколској установи, професор математике и медицинска сестра – техничар.

Табела 6. Преглед занимања тражених радника према евиденцији Завода за 2024. годину

Р/Б	Занимање	Број	Процент
1	Радници без занимања	1.006	9,02%
2	Професор разредне наставе	711	6,38%
3	Дипломирани економиста	371	3,33%
4	Помоћни радник	363	3,26%
5	Продавач	351	3,15%
6	Обућар	293	2,63%
7	Дипломирани правник	248	2,22%
8	Васпитач у предшколској установи	239	2,14%
9	Професор математике	233	2,09%
10	Медицинска сестра – техничар	217	1,95%
11	Професор физике	192	1,72%
12	Конобар КВ	165	1,48%
13	Љекар	163	1,46%
14	Професор српског језика	163	1,46%
15	Економски техничар	150	1,35%
16	Возач теретних кола	139	1,25%
17	Професор информатике	136	1,22%
18	Професор енглеског језика	118	1,06%
19	Хигијеничар стамбеног и пословног простора	113	1,01%
20	Професор биологије	112	1%
21	Бравар	107	0,96%
22	Професор хемије	107	0,96%
23	Професор њемачког језика	100	0,90%
24	Дипломирани шумарски инжењер	98	0,88%
25	Матурант гимназије	96	0,86%
26	Кувар КВ	92	0,82%
27	Дипломирани инжењер електротехнике	86	0,77%
28	Дипломирани машински инжењер	80	0,72%
29	Конфекцијски шивач	78	0,70%
30	Професор историје	78	0,70%

И даље су најтраженији радници без занимања, односно претпоставка је да послодавци не могу прецизирати за којим занимањима имају потребу, тј. формално занимање није кључно при обезбјеђивању радне снаге, већ знања и вјештине радника. Професор разредне наставе је занимање које је било најтраженије када је ријеч о пријавама потребе за радницима, међутим овај податак није релевантан узимајући у обзир конкурсне процедуре и уговоре о раду на одређено, као и чињеницу да школе поштују закон када је ријеч о пријави потребе за радницима за разлику од послодаваца који не пријављују редовно своје потребе.

У наредној табели приказан је преглед занимања по пријавама потреба за радницима које су подносили послодаваци, а које нису реализоване из сљедећих разлога: није

било тражених радника на евиденцији, није било пријава на конкурс, кандидати не испуњавају услове задате у пријави, кандидати не посједују одговарајуће вјештине и друго.

Иако су послодавци најчешће исказивали потребу за неквалификованом радном снагом, те потребе нису реализоване у очекиваном обиму. Анализа показује да тражени профил одражава економску стратегију послодавца будући да су неквалификовани радници у разреду најниже загарантоване плате у Републици Српској. Послодавци не захтијевају одређен степен стручне спреме или вјештине у процесу посредовања, док у реалности послодавци захтијевају од таквих радника посједовање специфичних вјештина, што додатно усложњава реализацију потреба за радницима.

Табела 7. Преглед занимања која нису реализована по пријавама потреба за радницима у периоду 1. 1. 2024 – 31. 10. 2024.

Занимања	Број тражених радника
Радници без занимања	689
Продавач	160
Обућар	145
Помоћни радник	136
Васпитач у предшколској установи	91
Љекар	90
Професор разредне наставе	89
Професор математике	86
Дипломирани правник	77
Професор физике	70
Дипломирани економиста	68
Бравар	64
Медицинска сестра – техничар	55
Армирач	49
Конобар КВ	48
Дипломирани инжењер електротехнике	47
Тапетар	46
Столар	45
Возач теретних кола	43
Електричар	40

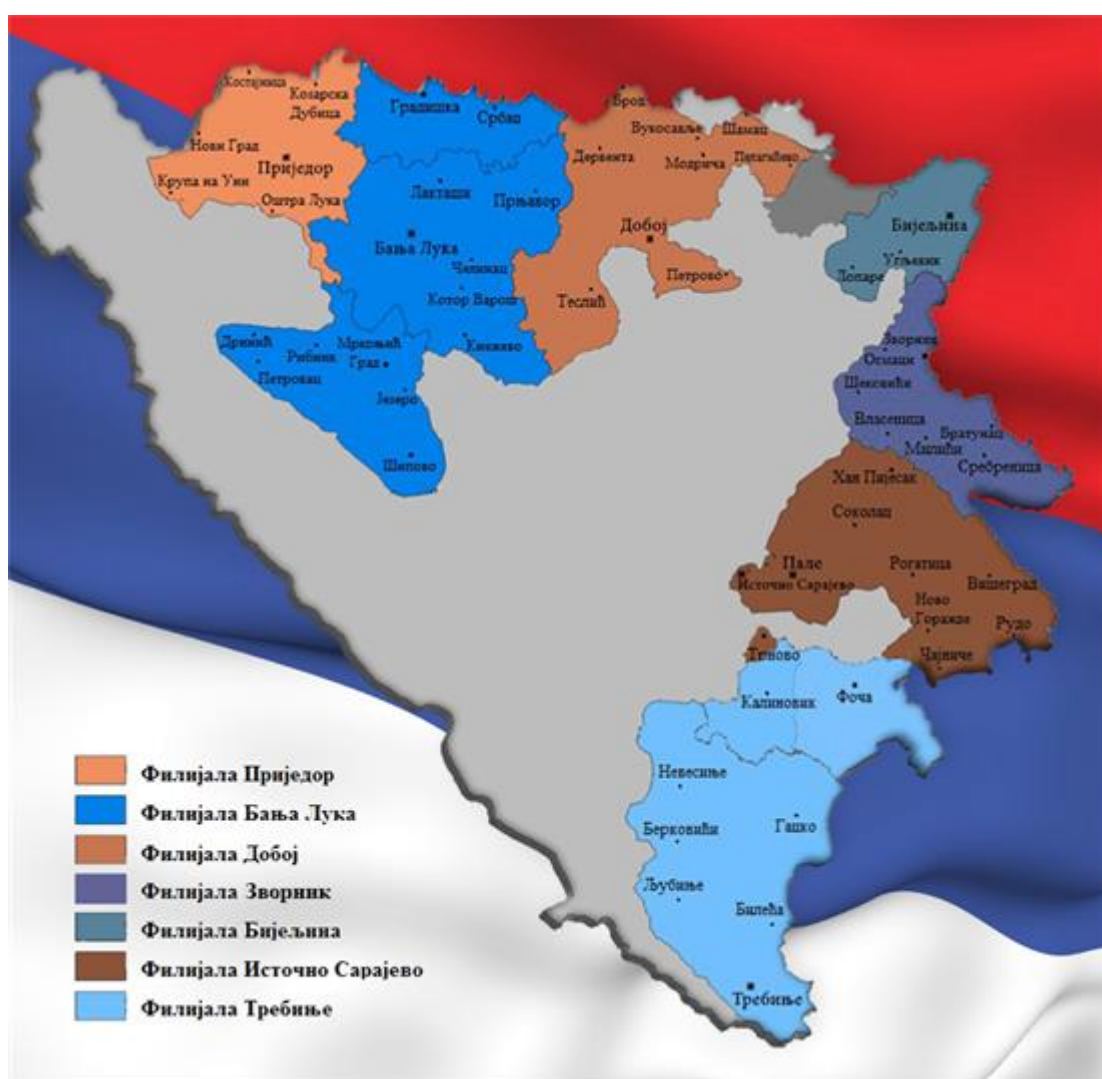
**МЕТОДОЛОГИЈА
И УЗОРАК**

МЕТОДОЛОГИЈА И УЗОРАК

ЦИЉ ИСТРАЖИВАЊА

Циљ овог истраживања је прикупљање података о запошљавању у 2024. години и потребама запошљавања у 2025. години, односно о кретањима на тржишту рада у Републици Српској. Анкетом се испитује стварно стање, мишљења и ставови у предузећима на подручју Републике Српске, а подаци се прикупљају примарно од власника и менаџера људских ресурса, који су упознати са радом предузећа у претходном периоду, односно плановима за 2025. годину. Методологија је усклађена са Федералним заводом за запошљавање и Заводом за запошљавање Брчко дистрикта БиХ.

Слика 1. Филијале Завода за запошљавање Републике Српске

УПИТНИК

Упитник се састоји од сљедећих дијелова:

- Карактеристике предузећа;
- Индикатори пословања;
- Запошљавање радника, задовољство компетенцијама;
- Услови рада;
- Могућност запошљавања рањивих/тешко запошљивих категорија (додатак питање о потребама запошљавања странаца и студената);
- Праксе тражења радника;
- Потребе за оспособљавањем радника;
- Вишак радника;
- Сарадња са Заводом.

МЕТОД УЗОРКОВАЊА

Метод узорковања који је употријебљен у овом истраживању је стратификовани приступ узорковању, при чему су кључне варијабле стратификације сектор и величина компаније. Када су из добијене базе Пореске управе Републике Српске искључена предузећа која су припадала секторима који неће бити укључени у узорак (пољопривреда, шумарство и риболов, јавна управа и одбрана, образовање, здравствена и социјална заштита), добијена је листа од 3.126 послодаваца, која је узета као оквир за узорковање. Прихватајући граничну стопу грешке од 3% и ниво поузданости од 95% дефинисана је потреба да величина узорка буде 1.119 предузећа. С обзиром на проценат послодаваца који неће приступити упитнику (процијењено на 20%) овај узорак је увећан за 10%, те је коначан узорак чинило 1.194 послодавца. Укупно је 90% послодаваца одговорило на сарадњу, тачније њих 1.042. Укупно 152 послодавца нису се одазвала позиву за учешће у анкетавању, евидентирани су разлози и биће узети у обзир при планирању сарадње са послодавцима. Најчешће су као разлог наводили недостатак времена.

ПОСТУПАК ПРИКУПЉАЊА ПОДАТАКА

Успостављени систем за провођење истраживања тржишта рада подразумијевао је координатора истраживања, седам регионалних координатора на нивоу филијала те анкетаре из свих бироа.

Поступак прикупљања података (анкетавања послодаваца) започео је 29. 10. 2024. године, а завршио 30. 11. 2024. године. У поступак анкетавања био је укључен 61 анкетар. Анкетавање се одвијало помоћу *CAPI* методе (енгл. *Computer Assisted Personal Interviewing*), гдје се питања испитаницима постављају усмено, након чега се одговори биљеже у софтверу за прикупљање података. Анкетари су од регионалних координатора добијали списак послодаваца које треба анкетирати, заједно са

њиховим адресама и контакт подацима. У случају када неко од предузећа из узорка није било у могућности да учествује у анкетирању (или је одбијало сарадњу), анкетари су водили евиденцију о томе и обавјештавали координаторе.

ОСИГУРАЊЕ КВАЛИТЕТА

Током истраживања коришћени су сљедећи инструменти осигурања квалитета података у процесу прикупљања података:

- раније реализована обука координатора и анкетара;
- употреба приручника за координаторе, упуте анкетарима за рад на терену;
- континуирана контрола процеса током трајања истраживања.

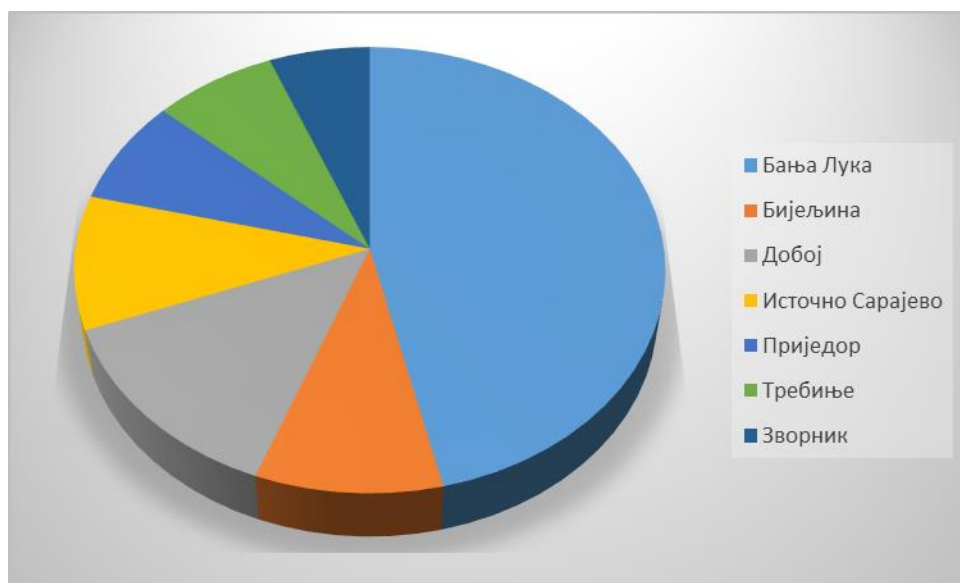
КАРАКТЕРИСТИКЕ УЗОРКА

Табела 8. Број анкетираних послодаваца по филијалама

Филијала	Број анкетираних послодаваца	Процент
Бања Лука	483	46,4%
Бијељина	98	9,4%
Добој	140	13,4%
Источно Сарајево	101	9,7%
Приједор	80	7,7%
Требиње	77	7,4%
Зворник	63	6%
Укупно	1.042	100%

Највећи број анкетираних послодаваца припада регији Филијале Бања Лука, тачније њих 46,4% од укупно 1.042 анкетираних послодаваца што је у складу са чињеницом да је у највећем граду Републике Српске највећа концентрација послодаваца, па је и у узорку највећи број послодаваца из Филијале Бања Лука.

Графикон 6. Број анкетираних послодаваца по филијалама

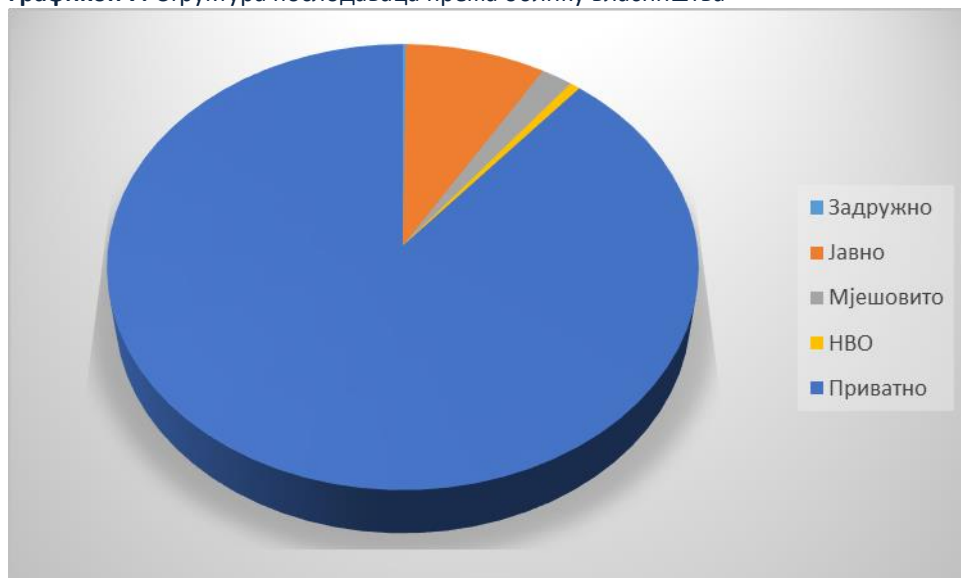

Табела 9. Структура послодаваца према облику власништва

Облик власништва	Број послодаваца	Процент
Задружно	1	0,1%
Јавно	79	7,58%
Мјешовито	14	1,34%
НВО	9	0,86%
Приватно	939	90,12%
Укупно	1.042	100%

Код избора узорка највећи дио послодаваца припада привреди (преко 90%) гдје доминира приватно власништво. Јавна предузећа, здравствени систем, систем образовања, пољопривредне дјелатности и шумарство изузети су из истраживања.

Графикон 7. Структура послодаваца према облику власништва

Најзаступљенија предузећа у проведеном истраживању чине друштва са ограниченом одговорношћу (60,7%) и самостални предузетници (23,4%). Преостали број учесника истраживања највише се односи на остале дјелатности (9,2%) и акционарска друштва (4,8%).

Табела 10. Структура анкетираних послодаваца према врсти организације

Врста организације	Број послодаваца	Процент
Вјерска заједница	1	0,1%
Дионичко (д. д.)/акционарско друштво (а. д.)	50	4,8%
Друштво са неограниченом солидарном одговорношћу	14	1,3%
Друштво са ограниченом одговорношћу (д. о. о.)	632	60,7%
Остало	96	9,2%
Самостални предузетник	244	23,4%
Удружење грађана (НВО), фондација	5	0,5%
Укупно	1.042	100%

Графикон 8. Структура послодаваца према врсти организације

Према години оснивања анкетирано је највише предузећа која послују преко три године, односно њих 95%, док преосталих 5% од укупног броја анкетираних послује краће од три године.

Табела 11. Процент анкетираних предузећа према дужини пословања

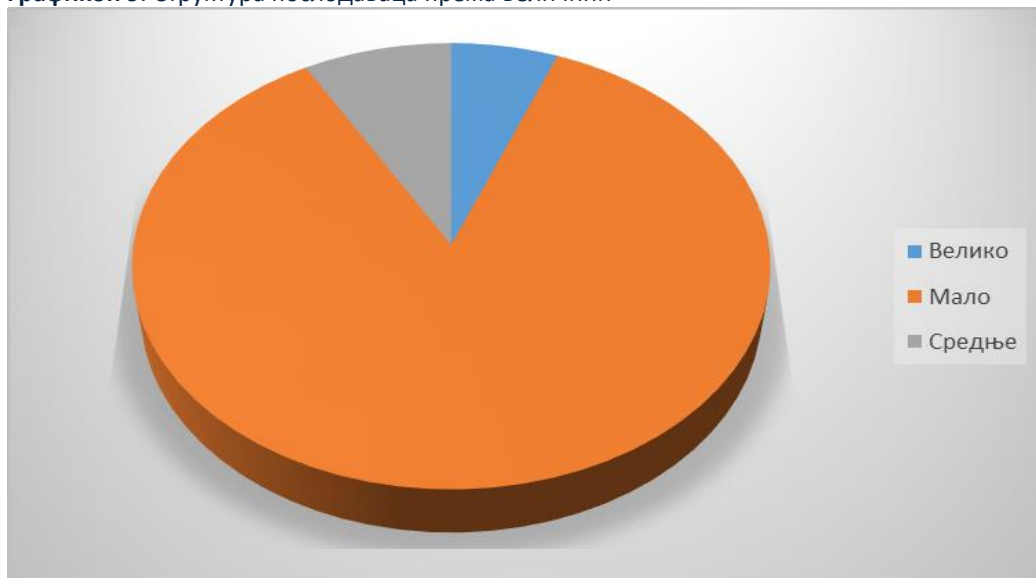
Дужина пословања	Бања Лука	Бијељина	Добој	Источно Сарајево	Приједор	Требиње	Зворник	Укупно
До три године	4,8%	3,1%	5,7%	6,9%	5%	6,5%	3,2%	5%
Преко три године	95,2%	96,9%	94,3%	93,1%	95%	93,5%	96,8%	95%
Процент	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

У истраживањима овог типа уобичајено се искључују предузећа са мање од пет запослених пошто је њихов значај за предвиђање вјештина и других параметара тржишта рада низак. Такође, ова предузећа често немају планове раста и развоја. Посматрано према величини, од 1.042 анкетираних послодаваца највише је малих предузећа (85,8%) која запошљавају до 50 радника, затим средњих (8,3%) која запошљавају од 50 до 250 радника и великих послодаваца (6%) који запошљавају преко 250 радника.

Табела 12. Структура послодаваца према величини

Величина	Број послодаваца	Процент
Велико	62	6%
Мало	894	85,8%
Средње	86	8,3%
Укупно	1.042	100%

Графикон 9. Структура послодаваца према величини

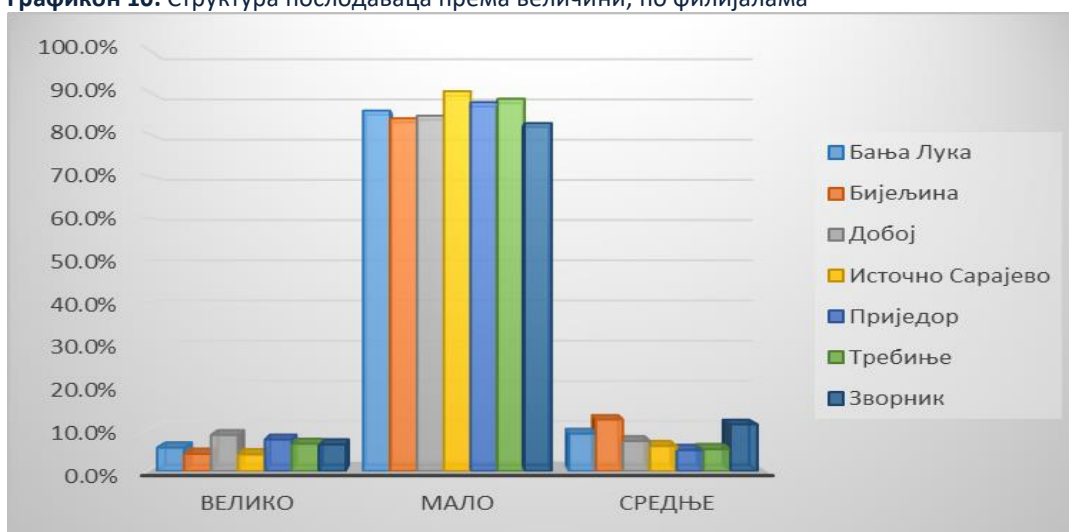

У наредној табели је дат преглед анкетираних послодаваца према величини, по филијалама, гдје такође унутар сваке филијале највише анкетираних чине мала предузећа.

Табела 13. Структура послодаваца према величини, по филијалама

Величина	Бања Лука	Бијељина	Добој	Источно Сарајево	Приједор	Требиње	Зворник	Укупно
Велико	5,6%	4,1%	8,6%	4%	7,5%	6,5%	6,3%	6%
Мало	85,5%	83,7%	84,3%	90,1%	87,5%	88,3%	82,5%	85,8%
Средње	8,9%	12,2%	7,1%	5,9%	5%	5,2%	11,1%	8,3%
Укупно	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Графикон 10. Структура послодаваца према величини, по филијалама

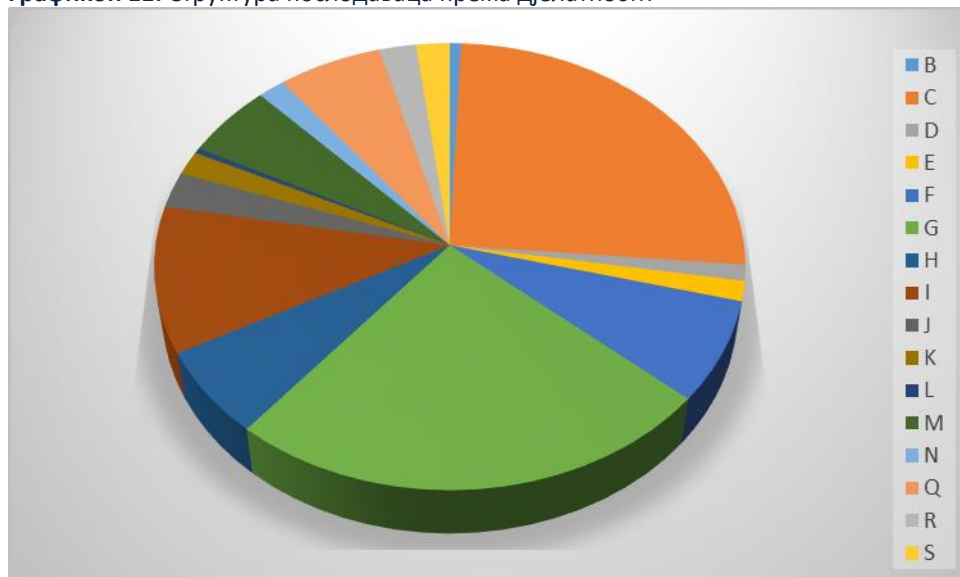

Највише предузећа се налази у прерађивачкој дјелатности (C) са учешћем од 25,7%, затим дјелатности трговине (G) 24,8%, а на трећем мјесту по бројности су анкетирана предузећа из области хотелијерства и угоститељства (I) са 10,6%. Видимо да оваквим обухватом узорка већу заступљеност имају предузећа из прерађивачке дјелатности, која често имају пет и више запослених.

Табела 14. Структура послодаваца према дјелатности

Дјелатност	Број послодаваца	Процент
B) Вађење руда и камена	7	0,7%
C) Прерађивачка индустрија	268	25,7%
D) Производња и снабдијевање електричном енергијом, плином, паром и климатизација	12	1,2%
E) Снабдијевање водом; уклањање отпадних вода, складиштење отпада те дјелатности санације природне средине	15	1,4%
F) Грађевинарство	76	7,3%
G) Трговина на велико и трговина на мало; поправак моторних возила и мотоцикала	258	24,8%
H) Саобраћај и складиштење	65	6,2%
I) Дјелатности пружања смјештаја те припреме и услуживања хране (хотелијерство и угоститељство)	110	10,6%
J) Информације и комуникације	27	2,6%
K) Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	18	1,7%
L) Пословање некретнинама	4	0,4%
M) Стручне, научне и техничке дјелатности	56	5,4%
N) Административне и помоћне услужне дјелатности	17	1,6%
Q) Дјелатности здравствене и социјалне заштите	65	6,2%
R) Умјетност, забава и рекреација	23	2,2%
S) Остале услужне дјелатности	21	2%
Укупно	1.042	100%

Графикон 11. Структура послодаваца према дјелатности

Посматрано по филијалама, најзаступљенија дјелатност анкетираних послодаваца у филијалама Зворник, Добој и Приједор је прерађивачка дјелатност, док су у филијалама Бања Лука, Бијељина, И. Сарајево и Требиње најзаступљенији послодавци у оквиру дјелатности трговине на велико и мало.

Табела 15. Структура послодаваца према дјелатностима по филијалама

Дјелатност	Б.Лука	Бијељина	Добој	И. Сарајево	Приједор	Требиње	Зворник	Укупно
B	0,2%	0%	0,7%	1%	1,3%	0%	4,8%	0,7%
C	23,2%	21,4%	40%	13,9%	33,8%	14,3%	42,9%	25,7%
D	0,6%	0%	1,4%	1%	0%	7,8%	0%	1,2%
E	0,8%	1%	0,7%	2%	2,5%	6,5%	0%	1,4%
F	5,8%	9,2%	9,3%	9,9%	6,3%	10,4%	4,8%	7,3%
G	25,7%	24,5%	23,6%	23,8%	26,3%	23,4%	22,2%	24,8%
H	6,4%	6,1%	7,9%	2%	7,5%	6,5%	6,3%	6,2%
I	9,1%	11,2%	6,4%	20,8%	7,5%	13%	14,3%	10,6%
J	4,3%	2%	0,7%	2%	0%	1,3%	0%	2,6%
K	3,5%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	1,7%
L	0,4%	1%	0%	1%	0%	0%	0%	0,4%
M	7%	9,2%	2,1%	5%	3,8%	1,3%	1,6%	5,4%
N	2,3%	1%	0%	3%	0%	2,6%	0%	1,6%
Q	5,8%	9,2%	6,4%	6,9%	6,3%	7,8%	1,6%	6,2%
R	1,7%	4,1%	0,7%	5,9%	1,3%	3,9%	0%	2,2%
S	3,1%	0%	0%	1%	3,8%	1,3%	1,6%	2%
Укупно	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Код 1.042 анкетираних послодаваца запослена су 60.543 радника, од чега жене чине 29.024 или 47,9%. Од поменутог броја запослених, њих 12.347 је млађе од 30 година или 20,39%, од чега је 5.648 жена (45,7%), док је 4.678 радника старије од 30 година или 7,73%, од чега је 2.096 жена (44,81%).

Табела 16. Број запослених радника у узорку

(1) Број запослених радника	60.543
(2) Број запослених жена	29.024
(3) Удио жена у укупном броју запослених (2)/(1)	47,9%
(4) Број запослених радника млађих од 30 година	12.347
(5) Број запослених радника млађих од 30 година (жене)	5.648

(6) Удио млађих од 30 година у укупном броју запослених (4)/(1)	20,39%
(7) Удио жена у укупном броју запослених млађих од 30 година (5)/(4)	45,74%
(8) Број радника старијих од 60 година	4.678
(9) Број запослених радника старијих од 60 година (жене)	2.096
(10) Удио старијих од 60 година у укупном броју запослених (8)/(1)	7,73%
(11) Удио жена у укупном броју запослених старијих од 60 година (9)/(8)	44,81%

Узимајући у обзир законска рјешења ових 7,73% радне снаге ће у наредним годинама бити пензионисано, чиме ће се створити прилика за попуњавањем радних мјеста или запошљавањем радника уколико послодавци искажу потребу за тим радним мјестима.

Када се посматра број запослених лица код анкетираних послодаваца према дјелатности, највећи број радника је запослен у услужним дјелатностима и то 25.371 или 42% од укупног броја запослених, од чега 10.213 жена (40,25%). Слједи индустријска дјелатности са 18.436 или 30,45% од укупног броја запослених, од чега 9.458 жена или 51,30%, док је у области трговине запослено 14.485 лица или 24%, од чега 9.045 жена или 62,44%. У области грађевинарства забиљежен је 2.251 запослени, тачније тек 3,71%, од чега 308 жена или 1,36%.

Табела 17. Број запослених радника у узорку по дјелатностима

	Грађевинарство	Индустријске дјелатности	Трговина	Услужне дјелатности	Укупно
Број запослених	2.251	18.436	14.485	25.371	60.543
Од тога жене (број запослених жена)	308	9.458	9.045	10.213	29.024
Број радника млађих од 30 година	461	3.748	3.784	4.354	12.347
Од тога жене (број запослених жена)	62	1.452	2.314	1.820	5.648
Број радника старијих од 60 година	252	1.017	1.513	1.896	4.678
Од тога жене (број запослених жена)	33	370	950	743	2.096

**ПОСЛОВАЊЕ У 2024. ГОДИНИ,
РАДНА СНАГА И ЗАПОШЉАВАЊЕ**

ИНДИКАТОРИ ПОСЛОВАЊА У 2024. ГОДИНИ

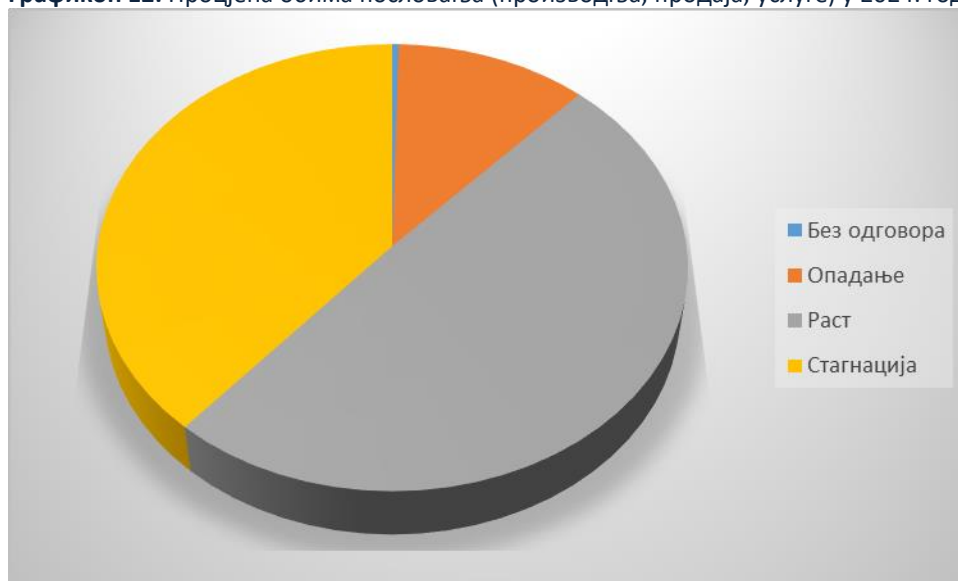
ОБИМ ПОСЛОВАЊА И ФИНАНСИЈСКИ ЕФЕКТИ У 2024. ГОДИНИ

Након приказаних карактеристика анкетираних предузећа фокус је стављен на обим пословања и финансијске ефекте у 2024. години, као и пројекције пословања за 2025. годину (приказане у поглављу “Очекивања у 2025. години”).

Табела 18. Процјена обима пословања (производња, продаја, услуге) у 2024. години

Обим пословања у 2024.	Број	%
Без одговора	4	0,4%
Опадање	120	11,5%
Раст	515	49,4%
Стагнација	403	38,7%
Укупно	1.042	100%

Графикон 12. Процјена обима пословања (производња, продаја, услуге) у 2024. години

Према анализи процјене обима пословања у 2024. години, већина послодаваца (49,4%) забиљежила је раст у пословању, док се 38,7% послодаваца изјаснило да је имало стагнацију, а њих 11,5% опадање у пословању. Поређења ради, у истраживању за 2023. годину већина послодаваца (48,3%) такође је забиљежила раст у пословању, док се 39,1% послодаваца изјаснило да је имало стагнацију, а њих 11,5% опадање у пословању. Примјећујемо да је прошле године нешто већи број послодаваца биљежио раст а мањи број стагнацију и опадање.

Посматрано по филијалама, раст пословања се креће од 30,2% (Филијала Зворник) до 57,1% (Филијала Требиње). Стагнација, када је у питању обим пословања, у највећем проценту је евидентирана у Филијали Зворник (52,4%), Филијали Приједор (45%) и Филијали Бијељина (37,8%). Опадање је евидентирано код мањег броја анкетираних послодаваца.

Табела 19. Процјена обима пословања (производња, продаја, услуге) у 2024. години, по филијалама

Процјена обима пословања	Бања Лука	Бијељина	Добој	И. Сарајево	Приједор	Требиње	Зворник	Укупно
Без одговора	0%	0%	0%	2%	0%	0%	3,2%	0,4%
Опадање	7,2%	13,3%	22,9%	13,9%	13,8%	7,8%	14,3%	11,5%
Раст	55,1%	49%	40%	48,5%	41,3%	57,1%	30,2%	49,4%
Стагнација	37,7%	37,8%	37,1%	35,6%	45%	35,1%	52,4%	38,7%
Укупно	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Посматрано по дјелатностима, највећи раст пословања биљеже послодавци из дјелатности грађевинарства – 61,8%, док су највеће опадање пријавили послодавци из индустријске дјелатности – 17,5%.

Табела 20. Процјена обима пословања по групама дјелатности у 2024. години

Група дјелатности	Без одговора		Опадање		Раст		Стагнација		Укупно	
	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
Грађевинарство	0	0%	5	6,6%	47	61,8%	24	31,6%	76	100%
Индустријске дјелатности	1	0,3%	53	17,5%	127	42,1%	121	40,1%	302	100%
Трговина	0	0%	34	13,2%	128	49,6%	96	37,2%	258	100%
Услугне дјелатности	3	0,7%	28	6,9%	213	52,5%	162	39,9%	406	100%
Укупно	4	0,4%	120	11,5%	515	49,4%	403	38,7%	1042	100%

Када је ријеч о процјени финансијских ефеката пословања у 2024. години на нивоу Републике Српске, већина послодаваца је биљежила раст (49%), затим стагнацију (38,3%), док је опадање у финансијским ефектима имало 12,1% послодаваца.

Табела 21. Процјена финансијских ефеката пословања у 2024. години

Финансијски резултат у 2024. години	Број	%
Без одговора	6	0,6%
Опадање	126	12,1%
Раст	511	49%
Стагнација	399	38,3%
Укупно	1.042	100%

Поређења ради, и у 2023. години већина послодаваца је биљежила финансијски раст (47%), затим стагнацију (40,8%), док је опадање у пословању имало 11% послодаваца. Узимајући у обзир и ове податке закључујемо да су ове године послодавци били нешто задовољнији пословањем и када су финансијски параметри у питању.

Када је ријеч о финансијским ефектима у 2024. години, највећи раст се десио код послодаваца из регије Требиња – 64,9%.

Табела 22. Процјена финансијских ефеката пословања у 2024. години, по филијалама

Дужина пословања	Бања Лука	Бијељина	Добој	И. Сарајево	Приједор	Требиње	Зворник	Укупно
Без одговора	0,2%	0%	0%	3%	0%	0%	3,2%	0,6%
Опадање	8,1%	13,3%	22,9%	17,8%	13,8%	6,5%	12,7%	12,1%
Раст	53,4%	49%	40%	47,5%	36,3%	64,9%	34,9%	49%
Стагнација	38,3%	37,8%	37,1%	31,7%	50%	28,6%	49,2%	38,3%
Укупно	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Посматрано по дјелатностима, приближно једнак раст у погледу финансијске ефикасности у 2024. години биљеже послодавци из грађевинарства, трговине, услужних дјелатности и индустријске дјелатности.

Табела 23. Процјена финансијских ефеката пословања у 2024. години по групи дјелатности

Група дјелатности	Без одговора		Опадање		Раст		Стагнација		Укупно	
	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
Грађевинарство	0	0%	5	6,6%	43	56,6%	28	36,8%	76	100%
Индустријске дјелатности	1	0,3%	53	17,5%	128	42,4%	120	42,4%	302	100%
Трговина	0	0%	35	13,6%	132	51,26%	91	35,3%	258	100%
Услужне дјелатности	5	1,2%	33	8,1%	208	51,2%	160	39,4%	406	100%
Укупно	6	0,6%	126	12,1%	511	49%	399	38,3%	1.042	100%

ЗАПОШЉАВАЊЕ РАДНИКА

ПРОБЛЕМИ ПРИ ЗАПОШЉАВАЊУ РАДНИКА У 2024. ГОДИНИ

Од укупног броја послодаваца који су запошљавали нове раднике у 2024. години, 422 послодавца (40,5%) навела су да су наишла на потешкоће приликом запошљавања, што је за 3,5% мање у односу на претходно истраживање када је 44% послодаваца навело да је имало проблеме код запошљавања нових радника. Са друге стране, 618 послодаваца (59,3%) изјаснило се да није имало потешкоће приликом запошљавања радника у 2024. години.

Одређен проценат послодаваца у свим филијалама имало је потешкоћа при проналаску радне снаге. Много више послодаваца са подручја Филијале Добој наводе да је имало проблем са запошљавањем (47,9%) у односу на њих 59,3% који нису имали тај проблем. Више од половине анкетираних послодаваца истиче да није имало проблем при запошљавању радне снаге.

Табела 24. Број и проценат послодаваца који су имали проблема са запошљавањем радне снаге

Група дјелатности	Да		Не		Без одговора		Укупно	
	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
Бања Лука	184	38,1%	298	61,7%	1	0,2%	483	100%
Бијељина	41	41,8%	57	58,2%	0	0%	98	100%
Добој	67	47,9%	72	51,4%	1	0,7%	140	100%
Источно Сарајево	43	42,6%	58	57,4%	0	0%	101	100%
Приједор	28	35%	52	65%	0	0%	80	100%
Требиње	32	41,6%	45	58,4%	0	0%	77	100%
Зворник	27	42,9%	36	57,1%	0	0%	63	100%
Укупно	422	40,5%	618	59,3%	2	0,2%	1.042	100%

Послодавци су најчешће пријављивали проблеме са запошљавањем у сљедећим занимањима: конобар, продавач/трговац, радник за једноставне послове, помоћни радник у производњи, кувар, столар, обућарски радник – шивач горњих дијелова обуће, бравар, складишни радник, шивач, медицинска сестра – техничар, достављач, заваривач/варилац, тесар, пекар, возач камиона, месар, армирач, возач теретног возила, радник грађевинске струке, обућар, доктор медицине, зидар, угоститељски радник, возач путничког аутомобила. Наведена занимања чине 62,3% занимања за које су послодавци имали потешкоће да их пронађу на тржишту рада, узимајући у обзир потребу за 1.933 радника гдје су имали потешкоће са запошљавањем.

Табела 25. Занимања у којима су послодавци имали потешкоћа приликом запошљавања

Занимање	Број тражених особа	%
Није наведено	243	12,6%
Конобар	111	5,7%
Продавач/трговац	108	5,6%
Радник за једноставне послове	85	4,4%
Помоћни радник у производњи	79	4,1%
Кувар	77	4%
Столар	64	3,3%
Обућарски радник – шивач горњих дијелова обуће	57	2,9%
Бравар	55	2,8%
Складишни радник	48	2,5%
Шивач	46	2,4%
Медицинска сестра – техничар	40	2,1%
Достављач	36	1,9%
Заваривач/варилац	35	1,8%
Тесар	35	1,8%
Пекар	34	1,8%
Возач камиона	34	1,8%
Месар	33	1,7%
Армирач	32	1,7%
Возач теретног возила	31	1,6%
Радник грађевинске струке	30	1,6%
Обућар	29	1,5%
Доктор медицине	29	1,5%
Зидар	27	1,4%
Угоститељски радник	25	1,3%
Возач путничког аутомобила	21	1,1%
Помоћни кувар	17	0,9%
Електротехничар	17	0,9%
Механичар електроничар – мехатроничар – ЦНЦ оператер	16	0,8%
Његовател старијих, болесних и немоћних лица	16	0,8%
Радници машинске струке	15	0,8%
Електричар одржавања	15	0,8%

Аутомеханичар	15	0,8%
Електромонтер	14	0,7%
Металоглодач	13	0,7%
Тапетар	12	0,6%
Руководилац грађевинским машинама	12	0,6%
Магистар фармације	12	0,6%
Брусач метала	12	0,6%
Водоинсталатер	11	0,6%
Текстилни техничар	10	0,5%
Фармацеутски техничар	10	0,5%
Чистачица просторија	10	0,5%
Грађевински техничар	10	0,5%
Економиста	9	0,5%
Административни радник	9	0,5%
Инжењер друмског саобраћаја	9	0,5%
Комерцијалиста	9	0,5%
Возач аутобуса	9	0,5%
Инжењер електротехнике	9	0,5%
Пилар дрва за огрев	7	0,4%
Грађевински инжењер	7	0,4%
Сервисер електричних апарата и опреме	6	0,3%
Монтер столарије	6	0,3%
Металобрусач	6	0,3%
Стоматолошка сестра – техничар	6	0,3%
Кројач	6	0,3%
Електроинсталатер	6	0,3%
Оператер у спортској кладионици	5	0,3%
Машински техничар	5	0,3%
Благајник	5	0,3%
Оператор у производњи	5	0,3%
Геодетски техничар	5	0,3%
Инжењер геодезије	5	0,3%
Књиговођа	4	0,2%
Монтер намјештаја	4	0,2%
Трговачки путник	4	0,2%
Лимар	4	0,2%
Програмер	4	0,2%
Собарица	4	0,2%
Прерађивач хране	3	0,2%
Фризер	3	0,2%
Молер	3	0,2%
Санитарни техничар	3	0,2%
Електричар	3	0,2%
Сластичар	3	0,2%

Физиотерапеут	3	0,2%
Ратар и сточар	2	0,1%
Помоћни радник на отпаду	2	0,1%
Алатничар	2	0,1%
Правник	2	0,1%
Шумарски радник	2	0,1%
Инсталатер гријања и климатизације	2	0,1%
Стаклар	2	0,1%
Машински инжењер	2	0,1%
Монтер металних конструкција	2	0,1%
Керамичар	2	0,1%
Шивач коже	2	0,1%
Техничар за дрво	2	0,1%
Шумски тракториста	2	0,1%
Инжењер геологије	2	0,1%
Пита мајстор	2	0,1%
Графички дизајнер	2	0,1%
Персонални асистент	2	0,1%
Санитарни инжењер	2	0,1%
Менаџер за маркетинг	2	0,1%
Механичар алатних машина	2	0,1%
Лакирер	2	0,1%
Банкарски службеник	2	0,1%
Економски техничар	2	0,1%
Дрводјеља	2	0,1%
Руководилац алатном машином	2	0,1%
Грађевинар за одржавање зграда	1	0,1%
Зуботехничар	1	0,1%
Радник у одржавању	1	0,1%
Шумски сјекач	1	0,1%
Техничар рачунара	1	0,1%
Доктор стоматолог – зубар	1	0,1%
Новинар	1	0,1%
Руководилац машинама за израду пластичних производа	1	0,1%
Пољопривредни техничар	1	0,1%
Инжењер медицинске радиологије	1	0,1%
Каменорезац	1	0,1%
Ветеринар	1	0,1%
Секретарица	1	0,1%
Координатор – стручни сарадник за рачуноводство и финансије	1	0,1%
Информатичар	1	0,1%
Монтер грађевинских елемената	1	0,1%
Инжењер управљања квалитетом	1	0,1%
Точиалац горива	1	0,1%

Пица мајстор	1	0,1%
Дипл. инжењер грађевине – смјер нискоградња	1	0,1%
Ауто – лакирер	1	0,1%
Руковалац глодалицом за дрво	1	0,1%
Виљушкарста – управљач виљушкарком	1	0,1%
Укупно	1.933	100%

Графикон 13. Занимања у којима су послодавци имали потешкоћа приликом запошљавања (10 најчешћих)

У наредној табели дат је преглед по десет занимања у којима су послодавци у оквиру свих седам филијала имали највише потешкоћа при запошљавању. Претежно су то занимања нижих степена стручне спреме у свим филијалама. Потребне за конобаром је тешко задовољити у шест од седам филијала, за куваром у четири, а помоћног радника у производњи је било тешко наћи у три филијале.

Табела 26. Занимања у којима су послодавци имали потешкоћа приликом запошљавања, по филијалама

Занимање	Број тражених особа	%
БАЊА ЛУКА	916	47,39%
Продавач/трговац	66	7,2%
Помоћни радник у производњи	47	5,1%
Није наведено	47	5,1%
Кухар	41	4,5%
Радник за једноставне послове	37	4%
Конобар	36	3,9%
Складишни радник	35	3,8%
Достављач	33	3,6%
Столар	32	3,5%
Шивач	31	3,4%

БИЈЕЉИНА	159	8,23%
Није наведено	24	15,1%
Столар	15	9,4%
Конобар	13	8,2%
Бравар	13	8,2%
Доктор медицине	13	8,2%
Кувар	12	7,5%
Месар	8	5%
Оператор у производњи	5	3,1%
Оператер у спортској кладионици	5	3,1%
Металобрусач	5	3,1%
ДОБОЈ	319	16,50%
Није наведено	43	13,5%
Обућарски радник – шивач горњих дијелова обуће	37	11,6%
Обућар	27	8,5%
Конобар	20	6,3%
Бравар	17	5,3%
Помоћни радник у производњи	13	4,1%
Продавач-трговац	12	3,8%
Складишни радник	11	3,4%
Аутомеханичар	10	3,1%
Пекар	9	2,8%
ИСТОЧНО САРАЈЕВО	183	9,47%
Конобар	31	16,9%
Продавач/трговац	18	9,8%
Помоћни радник у производњи	12	6,6%
Није наведено	12	6,6%
Електротехничар	9	4,9%
Кухар	8	4,4%
Тесар	7	3,8%
Електромонтер	6	3,3%
Шивач	5	2,7%
Радник за једноставне послове	5	2,7%
ПРИЈЕДОР	86	4,45%
Није наведено	26	30,2%
Конобар	7	8,1%
Столар	7	8,1%
Возач камиона	5	5,8%
Кувар	5	5,8%
Бравар	4	4,7%
Фармацеутски техничар	3	3,5%
Магистар фармације	3	3,5%
Његоватељ старијих, болесних и немоћних лица	2	2,3%
Водоинсталатер	2	2,3%

ТРЕБИЊЕ	204	10,55%
Није наведено	52	25,5%
Радник за једноставне послове	38	18,6%
Металоглодач	11	5,4%
Брусач метала	10	4,9%
Продавач/трговац	7	3,4%
Заваривач/варилац	7	3,4%
Грађевински техничар	7	3,4%
Водоинсталатер	6	2,9%
Возач камиона	6	2,9%
Зидар	6	2,9%
ЗВОРНИК	66	3,41%
Није наведено	39	59,1%
Шивач	10	15,2%
Административни радник	4	6,1%
Медицинска сестра – техничар	3	4,5%
Зидар	2	3%
Возач камиона	2	3%
Столар	2	3%
Помоћни радник у производњи	2	3%
Каменорезац	1	1,5%
Продавач/трговац	1	1,5%
Укупно	1.933	100%

Најчешћи разлози због којих су послодавци имали потешкоћа приликом запошљавања јесу: недостатак кадра са траженим занимањем (64,2% од укупног броја послодаваца који су пријавили да су имали проблеме приликом запошљавања), незаинтересованост појединаца за рад на конкретном радном мјесту (49,5%), недостатак кадра с одговарајућим радним искуством (43,8%), недостатак кадра са стручним знањем и вјештинама потребним за радно мјесто (48,1%), незадовољство кандидата понуђеном висином плате (11,1%). Ови подаци се нису значајно промијенили у односу на податке добијене у истраживању из 2023. године.

Табела 27. Разлози због којих су послодавци имали потешкоћа приликом запошљавања горенаведених занимања

Проблеми приликом запошљавања радника	Број послодаваца	Процент
Недостатак кадра са траженим занимањем	271	64,2%
Недостатак кадра са стручним знањем и вјештинама потребним за радно мјесто	209	49,5%
Недостатак кадра с одговарајућим радним искуством	185	43,8%
Незаинтересованост појединаца за рад на конкретном радном мјесту	203	48,1%
Незадовољство кандидата понуђеном висином плате	47	11,1%
Незадовољство кандидата радним временом и условима рада	24	5,7%
Удаљеност радног мјеста од мјеста боравишта/пребивалишта кандидата	20	4,7%
Недостатак подстицајних средстава за обуку и запошљавање	11	2,6%
Пореска политика (висока издвајања за порезе и доприносе)	29	6,9%
Општи економски и привредни услови	30	7,1%
Недовољно информација о радној снази	5	1,2%

*Процент послодаваца који су навели препреку у односу на укупан број послодаваца са проблемима (422)

Графикон 14. Разлози због којих су послодавци имали потешкоћа приликом запошљавања горенаведених занимања

ПРЕВАЗИЛАЖЕЊЕ ПРЕПРЕКА У ЗАПОШЉАВАЊУ

Од укупног броја послодаваца који су навели да су имали препреке при запошљавању и проналаску потребних радника највећи проценат (55,2%) наводи да проблем у недостатку адекватне радне снаге превазилази тако што додатно ангажује постојеће раднике.

Табела 28. Предузете мјере

Шта сте предузели како бисте превазишли препреке у запошљавању и проналаску адекватне радне снаге?	Број послодаваца	%*
Ангажовање радника путем агенција за изнајмљивање радне снаге	38	9%
Постојећи радници су били додатно ангажовани	233	55,2%
Оспособљавање и прерасподјела постојећег особља	161	38,2%
Промјена приоритета или реорганизација	33	7,8%
Отказани нови послови и уговори за ширење пословања	28	6,6%
Смањена постојећа производња, пословање	29	6,9%
Нису предузете посебне мјере	48	11,4%
Остало	23	5,5%

*Процент послодаваца који су навели да предузимају наведену мјеру у односу на укупан број послодаваца са проблемима (422)

Слиједи 10 мјера наведених под "остало" које су послодавци предузели за превазилажење препрека у запошљавању:

1. запошљавање стране радне снаге – укључује довођење радника из других земаља (нпр. Србија, Кина, Шри Ланка) због недостатка одговарајуће понуде на локалном тржишту рада;
2. ангажовање пензионера – запошљавање пензионисаних лица, укључујући докторе медицине и друга занимања;
3. повећање плата – стимулисање радника кроз боље финансијске услове;
4. омогућавање стручног оспособљавања – обезбјеђивање обуке за особе без искуства како би стекле вјештине и положили стручне испите;
5. запошљавање дјете радника – ангажовање чланова породица пензионисаних радника;
6. ангажовање преко омладинских задруга – рјешење за краткорочне потребе за радном снагом;
7. поновно расписивање конкурса – у више наврата како би се пронашли адекватни кандидати;
8. коришћење *headhunting* агенција – тражење квалификованих радника преко специјализованих агенција;
9. увоз радне снаге – због недостатка понуде на домаћем тржишту, послодавци су увозили раднике;
10. директна потрага послодавца за радницима – укључује сопствено ангажовање у тражењу радне снаге.

ЗАДОВОЉСТВО КОМПЕТЕНЦИЈАМА РАДНЕ СНАГЕ

Како би процијенили потребу послодаваца за обукама запослених за развој недостајућих компетенција интерно у предузећу или у сарадњи са јавно признатим организаторима образовања одраслих, послодавци су оцјењивали у којој мјери су задовољни компетенцијама радника које запошљавају, на скали од 1 (у потпуности незадовољан) до 5 (у потпуности задовољан). Значајан проценат послодаваца је задовољан компетенцијама радника (ЕУ оквир компетенција). Врло је тешко издвојити кључне компетенције које треба да посједује радна снага на тржишту рада, јер свако радно мјесто захтијева одређен низ компетенција. Поред вјештине комуницирања на матерњем језику гдје је и потврђена претпоставка да је највише послодаваца (60,1%) задовољно том компетенцијом код радника, слиједе међуљудске и социјалне компетенције па тако 42,3% послодаваца је у потпуности задовољно нивоом ове компетенције код радника.

Табела 29. Задовољство послодаваца способностима, знањима и вјештинама радника које тренутно запошљавају према ЕУ оквиру компетенција

ЕУ оквир компетенција	Без одговора	Није примјениво/ релевантно	1 (У потпуности незадовољан)	2 (Незадовољан)	3 (Нити задовољан нити незадовољан)	4 (Задовољан)	5 (У потпуности задовољан)
Комуникација на матерњем језику	0,7%	1,3%	0,3%	0,5%	5,5%	31,6%	60,1%
Комуникација на страном језику	1,5%	18,9%	3,2%	11%	23,2%	26,1%	16,1%
Математичка писменост и основне компетенције у науци и технологији	1,4%	13,7%	0,5%	2,8%	20,6%	36%	24,9%
Дигиталне компетенције	1,7%	13,6%	0,9%	4,3%	19,1%	36,2%	24,2%
Способност учења	1,6%	2,4%	0,2%	1,6%	16,8%	45,7%	31,7%
Међуљудске и социјалне компетенције	1,9%	2,1%	0,1%	1,6%	11%	41,0%	42,3%
Предузетништво и самоиницијативност	2%	15,8%	1,2%	4,2%	20,7%	33,5%	22,6%
"Смисао" за културу и изражавање кроз културу	7,6%	19,3%	0,9%	3,3%	14,7%	30,8%	23,4%

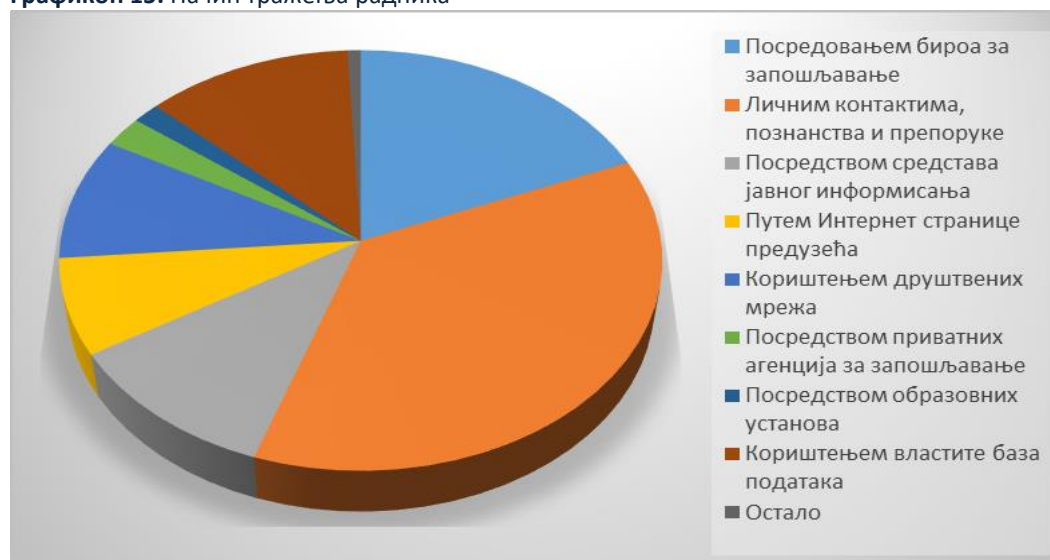
НАЧИНИ ТРАЖЕЊА РАДНИКА

Приликом тражења нових радника послодавци користе више различитих приступа при чему се најчешће користе лични контакти и познанства – 81,7% послодаваца користи овај приступ док 41,7% послодаваца раднике тражи посредством Завода за запошљавање. Увидом у властиту базу биографија кандидата 27,2% послодаваца обезбјеђује нове раднике. Приближно једнак број послодаваца обезбјеђује нове раднике посредством средстава јавног информисања (24,7%), путем интернет странице предузећа (16,5%) или коришћењем друштвених мрежа (21%).

Табела 30. Начин тражења радника

Могући начини	Број послодаваца	%
Посредовањем бироа за запошљавање	434	41,7%
Лични контакт, познанства и препоруке	851	81,7%
Посредством средстава јавног информисања	257	24,7%
Путем интернет странице предузећа	172	16,5%
Коришћењем друштвених мрежа	219	21%
Посредством приватних агенција за запошљавање	55	5,3%
Посредством образовних установа	37	3,6%
Коришћењем властите базе података	283	27,2%
Остало	18	1,7%

Графикон 15. Начин тражења радника

Поређењем са резултатима претходног истраживања тржишта рада примјетно је да се повећава број послодаваца који користе личне контакте и познанства када су у потрази за новим радницима, а број послодаваца који користи услуге посредовања је мањи. Овај податак је значајан и указује на потребу унапређења услуге посредовања.

ОЧЕКИВАЊА У 2025. ГОДИНИ

ОЧЕКИВАЊА У 2025. ГОДИНИ

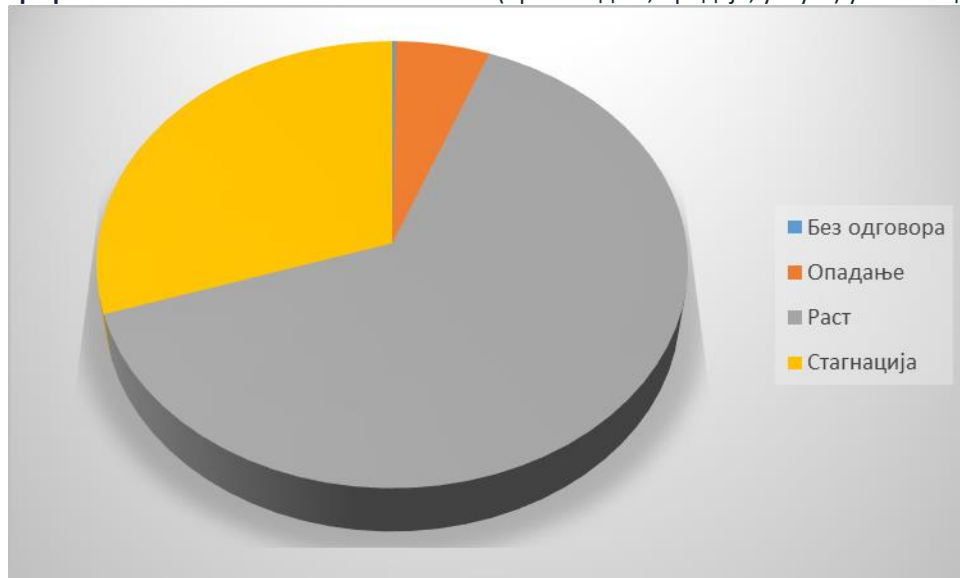
ОЧЕКИВАНИ ОБИМ ПОСЛОВАЊА У 2025. ГОДИНИ

На питање о очекивањима за 2025. годину, односно пројекцији обима пословања у 2024. години, два послодавца нису дала одговор. Већина послодаваца (64,1%) је оптимистична по питању очекивања за 2025. годину, док се 30% послодаваца изјаснило да предвиђа стагнацију у пословању, а њих 5,7% опадање у пословању.

Табела 31. Очекивани обим пословања (производња, продаја, услуге) у 2025. години

Очекивани обим пословања у 2025. години	Број послодаваца	%
Без одговора	2	0,2%
Опадање	59	5,7%
Раст	668	64,1%
Стагнација	313	30%
Укупно	1.042	100%

Графикон 16. Очекивани обим пословања (производња, продаја, услуге) у 2025. години

Када је у питању очекивани обим пословања за 2025. годину, раст предвиђа већина анкетираних послодаваца са подручја свих филијала. Значајан број анкетираних послодаваца са подручја Филијале Зворник очекује раст обима пословања у наредној години, њих 74,6%.

Табела 32. Процјена обима пословања у 2025. години, по филијалама

Обим	Бања Лука	Бијељина	Добој	Источно Сарајево	Приједор	Требиње	Зворник	Укупно
Без одговора	0,2%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0,2%
Опадање	3,1%	8,2%	8,6%	7,9%	11,3%	1,3%	9,5%	5,7%
Раст	69,2%	60,2%	52,1%	65,3%	42,5%	71,4%	74,6%	64,1%
Стагнација	27,5%	31,6%	39,3%	25,7%	46,3%	27,3%	15,9%	30%
Укупно	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Графикон 17. Процјена обима пословања у 2025. години, по филијалама

Према групи дјелатности, раст у обиму пословања очекује највише послодаваца из услужних дјелатности (67,7%). Охрабрујући су подаци и за остале групе дјелатности, па се тако очекује значајан раст у обиму пословања и у грађевинској и индустријској производњи, али и трговини.

Табела 33. Процјена обима пословања у 2025. години по групи дјелатности

Група дјелатности	Без одговора		Опадање		Раст		Стагнација		Укупно	
	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
Грађевинарство	0	0%	3	3,9%	51	67,1%	22	28,9%	76	100%
Индустријске дјелатности	0	0%	24	7,9%	181	59,9%	97	32,1%	302	100%
Трговина	0	0%	17	6,6%	161	62,4%	80	31%	258	100%
Услужне дјелатности	2	0,5%	15	3,7%	275	67,7%	114	28,1%	406	100%
Укупно	2	0,2%	59	5,7%	668	64,1%	313	30%	1.042	100%

Посматрано по величини предузећа, раст очекују у највећем броју велика предузећа, и то, њих 67,7%. Овај податак не можемо посматрати као релевантан узимајући у обзир да број предузећа према величини није пропорционалан у узорку, у ком највећи удио чине мала предузећа, а такво је стање наравно и када је укупна популација предузећа у Републици Српској у питању. Међутим, охрабрујуће је то што највећи број послодаваца из свих категорија очекује раст пословања у наредној години.

Табела 34. Процјена обима пословања у 2025. години по величини предузећа

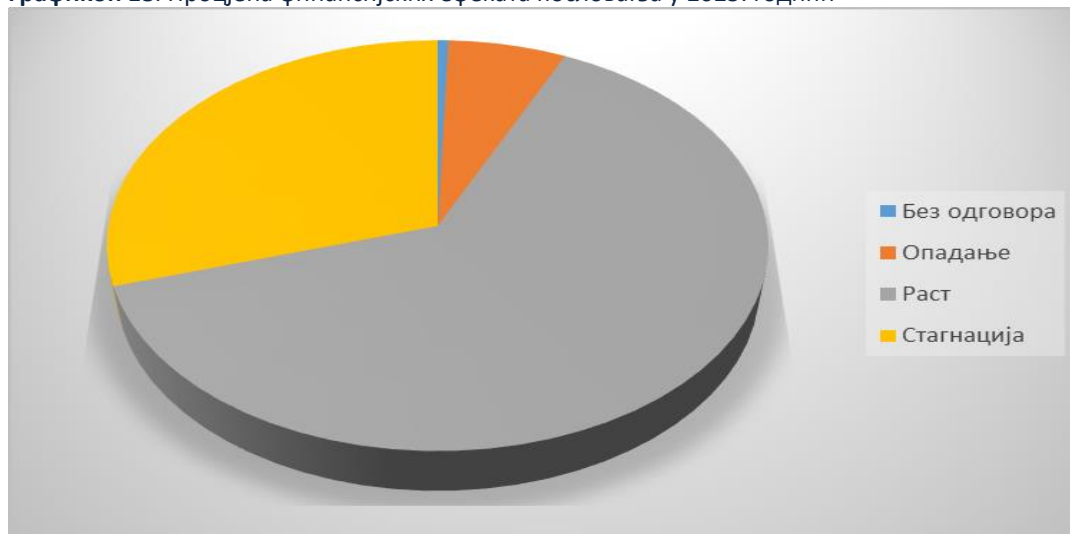
Величина	Без одговора		Опадање		Раст		Стагнација		Укупно	
	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
Мала	1	0,1%	52	5,8%	569	63,6%	272	30,4%	894	100%
Средња		0%	5	5,8%	57	66,3%	24	27,9%	86	100%
Велика	1	1,6%	2	3,2%	42	67,7%	17	27,4%	62	100%
Укупно	2	0,2%	59	5,7%	668	64,1%	313	30%	1.042	100%

Очекивања по питању финансијских резултата у 2025. години прате очекивања обима пословања те већина послодаваца предвиђа позитиван финансијски резултат у 2025. години (63,4%). Сличан омјер очекивања смо имали као резултат и у претходном истраживању тржишта рада.

Табела 35. Процјена финансијских ефеката пословања у 2025. години

Обим пословања	Број послодаваца	Процент
Без одговора	6	0,6%
Опадање	66	6,3%
Раст	661	63,4%
Стагнација	309	29,7%
Укупно	1.042	100%

Графикон 18. Процјена финансијских ефеката пословања у 2025. години

Највећи раст финансијских ефеката очекују послодавци који припадају Филијали Зворник (74,6%), као и када је у питању обим пословања.

Табела 36. Процјена финансијских ефеката пословања у 2025. години, преглед по филијалама

Дужина пословања	Бања Лука	Бијељина	Добој	Источно Сарајево	Приједор	Требиње	Зворник	Укупно
Без одговора	0,4%	0%	1,4%	2%	0%	0%	0%	0,6%
Опадање	3,5%	9,2%	8,6%	9,9%	13,8%	1,3%	9,5%	6,3%
Раст	68,5%	61,2%	50%	63,4%	42,5%	71,4%	74,6%	63,4%
Стагнација	27,5%	29,6%	40%	24,8%	43,8%	27,3%	15,9%	29,7%
Укупно	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Према групи дјелатности, највећи раст финансијских ефеката очекује 65,8% послодаваца из грађевинарства и области услужних дјелатности, а сличан резултат очекују и послодавци из области трговине (63,6 %).

Табела 37. Процјена финансијских ефеката пословања у 2025. години по групи дјелатности

Група дјелатности	Без одговора		Опадање		Раст		Стагнација		Укупно	
	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
Грађевинарство	1	1,3%	3	3,9%	50	65,8%	22	28,9%	76	100%
Индустријске дјелатности	0	0%	27	8,9%	180	59,6%	95	31,5%	302	100%
Трговина	0	0%	17	6,6%	164	63,6%	77	29,8%	258	100%
Услужне дјелатности	5	1,2%	19	4,7%	267	65,8%	115	28,3%	406	100%
Укупно	6	0,6%	66	6,3%	661	63,4%	309	29,7%	1.042	100%

ПЛАНИРАНА ЗАПОШЉАВАЊА У 2025. ГОДИНИ

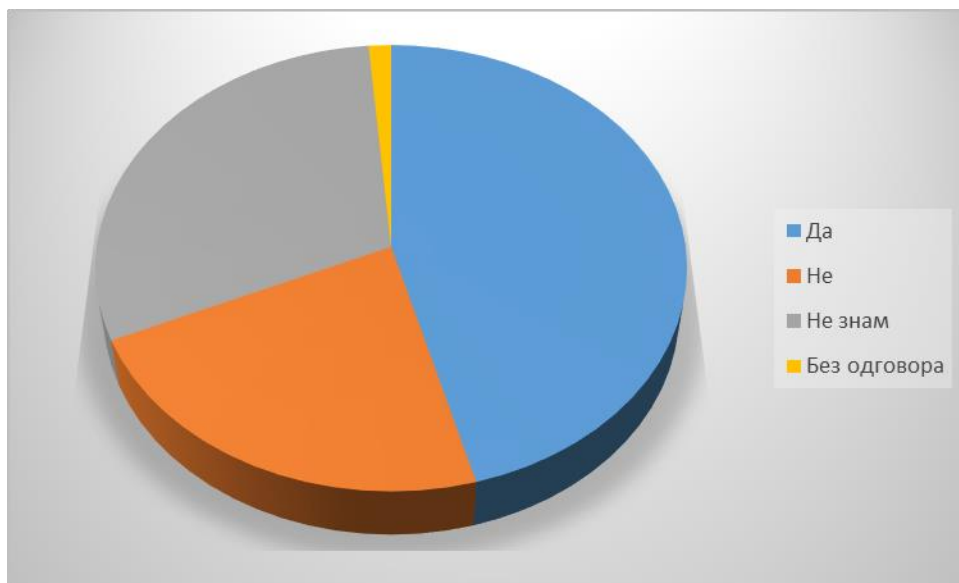
Од укупног броја послодаваца који су учествовали у истраживању (1.042), 477 планира запошљавати нове раднике у 2025. години, односно њих 45,8% док је прошле године тај проценат износио 51%.

Табела 38. Запошљавање нових радника у 2025. години

Планирате ли запошљавања у 2025. години?	Број послодаваца	Процент
Да	477	45,8%
Не	235	22,6%
Не знам	316	30,3%
Без одговора	14	1,3%
Укупно	1.042	100%

Значајан проценат анкетираних послодаваца одговара да не зна, односно да нема предикције када је ријеч о запошљавању нових радника у 2025. години што поткрепљује чињеницу да је стање на тржишту рада непредвидљиво, промјенљиво и нестабилно.

Графикон 19. Запошљавање нових радника у 2025. години

Посматрано по филијалама, највећи проценат послодаваца који планира нова запошљавања је у Филијали Бијељина (59,2%). Такође, изнад 50% послодаваца који планирају нова запошљавања су из филијала Зворник (58,7%) и Требиње (50,6%), затим слиједу филијале Добој (48,6%), Источно Сарајево (42,6%), Бања Лука (41,8%) и Филијала Приједор (37,5%).

Табела 39. Прогноза запошљавања нових радника, по филијалама

Планирате ли запошљавати нове раднике у 2025. години?	Број послодаваца	%
БАЊА ЛУКА	483	46,4%
Да	202	41,8%
Не	111	23%
Не знам	160	33,1%
Без одговора	10	2,1%
БИЈЕЉИНА	98	9,4%
Да	58	59,2%
Не	23	23,5%
Не знам	16	16,3%
Без одговора	1	1%
ДОБОЈ	140	13,4%
Да	68	48,6%
Не	24	17,1%
Не знам	47	33,6%
Без одговора	1	0,7%
ИСТОЧНО САРАЈЕВО	101	9,7%
Да	43	42,6%
Не	24	23,8%
Не знам	34	33,7%
ПРИЈЕДОР	80	7,7%
Да	30	37,5%
Не	25	31,3%
Не знам	24	30%
Без одговора	1	1,3%
ТРЕБИЊЕ	77	7,4%
Да	39	50,6%
Не	16	20,8%
Не знам	22	28,6%
ЗВОРНИК	63	6%
Да	37	58,7%
Не	12	19%
Не знам	13	20,6%
Без одговора	1	1,6%
Укупно	1.042	100%

Нова запошљавања планирају у највећој мјери послодавци из области грађевинарства (57,9%) и индустријске дјелатности (49,7%), док је тај проценат најнижи у области трговине (37,2%).

Табела 40. Број и проценат послодаваца који планира запошљавати раднике у 2025. години, по групи дјелатности

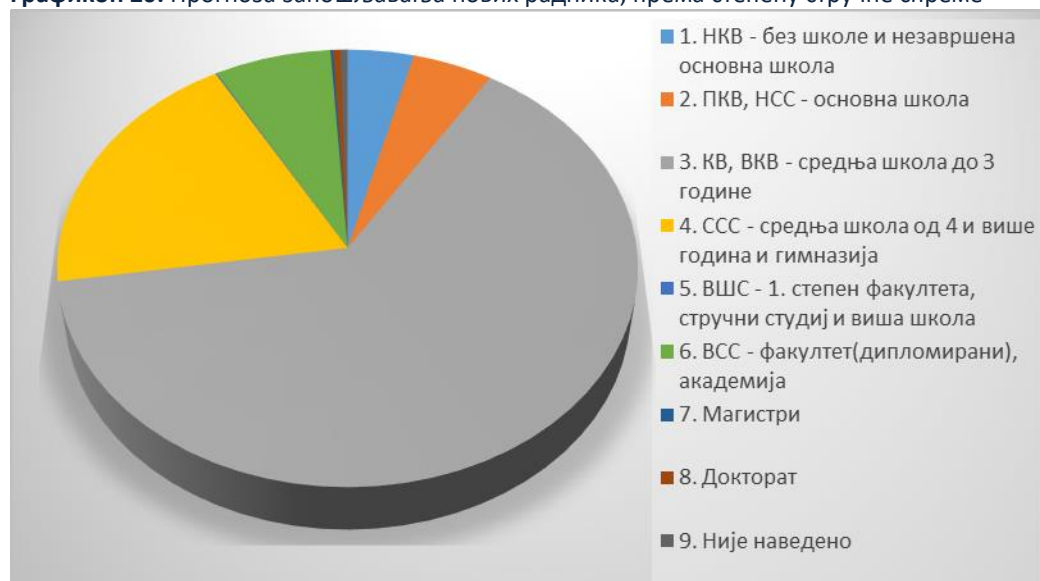
Планирате ли запошљавати нове раднике у 2025. години?	Број послодаваца	%
Грађевинарство	76	7,3%
Да	44	57,9%
Не	6	7,9%
Не знам	26	34,2%
Индустријске дјелатности	302	29%
Да	150	49,7%
Не	62	20,5%
Не знам	85	28,1%
Без одговора	5	1,7%
Трговина	258	24,8%
Да	96	37,2%
Не	73	28,3%
Не знам	86	33,3%
Без одговора	3	1,2%
Услугне дјелатности	406	39%
Да	187	46,1%
Не	94	23,2%
Не знам	119	29,3%
Без одговора	6	1,5%
Укупно	1.042	100%

Подсјећамо – број послодаваца у узорку који су исказали потребу за новим запошљавањима у 2025. години износи 477, односно 45,8% од укупног броја анкетираних послодаваца, при чему се број потребних радника процјењује на 2.307 (новозапослени и упражњена радна мјеста).

Табела 41. Прогноза запошљавања нових радника, према степену стручне спреме

Стручна спрема	Број особа
1. НКВ – без школе и незавршена основна школа	93
2. ПКВ, НСС – основна школа	113
3. КВ, ВКВ – средња школа до 3 године	1.468
4. ССС – средња школа од 4 и више година и гимназија	443
5. ВШС – 1. степен факултета, стручни студиј и виша школа	2
6. ВСС – факултет (дипломирани), академија	164
7. Магистри	4
8. Докторат	10
9. Није наведено	10
Укупно	2.307

Графикон 20. Прогноза запошљавања нових радника, према степену стручне спреме

Посматрано према степену стручне спреме у 2025. години анкетирани послодавци имају потребу највише за радницима са занимањима у оквиру трогодишње и четворогодишње средње стручне спреме.

Када је у питању висока стручна спрема и наредни виши степени као најтраженије занимање за наредну годину наводи се занимање: програмер и доктор медицине.

Сљедећа 22 занимања представљају скоро 58% укупних планова запошљавања радника у 2025. години: продавач/трговац, конобар, помоћни радник у производњи, столар, кувар, радник за једноставне послове, обућар, бравар, возач теретног возила, возач камиона, тесар, заваривач/варилац, програмер, механичар електроничар – мехатроничар – ЦНЦ оператер, зидар, медицинска сестра – техничар, армирач, достављач, пекар, обућарски радник – шивач горњих дијелова обуће, возач путничког аутомобила, тапетар.

Табела 42. Планови запошљавања у 2025. години, по занимањима

Планирана запошљавања у 2025. години, по занимањима	Број особа	%
Није наведено	278	12%
Продавач/трговац	254	11%
Конобар	139	6%
Помоћни радник у производњи	92	4%
Столар	73	3,2%
Кувар	68	2,9%
Радник за једноставне послове	67	2,9%
Обућар	62	2,7%
Бравар	61	2,6%
Возач теретног возила	44	1,9%
Возач камиона	44	1,9%

Тесар	44	1,9%
Заваривач/варилац	43	1,9%
Програмер	38	1,6%
Механичар електроничар – мехатроничар – ЦНЦ оператер	38	1,6%
Зидар	37	1,6%
Медицинска сестра – техничар	37	1,6%
Армирач	34	1,5%
Достављач	32	1,4%
Пекар	32	1,4%
Обућарски радник – шивач горњих дијелова обуће	30	1,3%
Возач путничког аутомобила	27	1,2%
Тапетар	26	1,1%
Складишни радник	22	1,0%
Економиста	21	0,9%
Радници грађевинске струке	20	0,9%
Шивач	20	0,9%
Угоститељски радници	20	0,9%
Кројач	20	0,9%
Радници машинске струке	20	0,9%
Доктор медицине	18	0,8%
Месар	18	0,8%
Електричар одржавања	16	0,7%
Текстилни техничар	15	0,7%
Грађевински инжењер	14	0,6%
Његоватељ старијих, болесних и немоћних лица	14	0,6%
Руководалац грађевинским машинама	14	0,6%
Помоћни кувар	13	0,6%
Графички дизајнер	12	0,5%
Брусач метала	12	0,5%
Административни радник	12	0,5%
Металоглодач	12	0,5%
Грађевински техничар	11	0,5%
Трговачки путник	11	0,5%
Инжењер електротехнике	10	0,4%
Контролор за квалитет пословања	10	0,4%
Оператер у спортској кладионици	10	0,4%
Електромонтер	10	0,4%
Администратор	10	0,4%
Водоинсталатер	10	0,4%
Електричар	10	0,4%
Оператери у производњи	10	0,4%
Машински техничар	10	0,4%
Фармацеутски техничар	10	0,4%
Машински инжењер	9	0,4%

Молер	9	0,4%
Аутомеханичар	9	0,4%
Магистар фармације	9	0,4%
Чистачица просторија	9	0,4%
Електротехничар	9	0,4%
Дрводјеља	8	0,3%
Сервисер електричних апарата и опреме	8	0,3%
Геодетски техничар	8	0,3%
Техничар за дрво	7	0,3%
Возач аутобуса	7	0,3%
Електроинсталатер	6	0,3%
Монтер столарије	6	0,3%
Инжењер геодезије	6	0,3%
Лимар	6	0,3%
Економски техничар	6	0,3%
Благајник	5	0,2%
Књиговођа	5	0,2%
Механичар алатних машина	5	0,2%
Правник	5	0,2%
Пакирер	5	0,2%
Собарица	5	0,2%
Инжењер друмског саобраћаја	4	0,2%
Информатичар	4	0,2%
Инжењер електроенергетике	4	0,2%
Комерцијалиста	4	0,2%
Сластичар	4	0,2%
Краниста	3	0,1%
Физиотерапеут	3	0,1%
Прерађивач хране	3	0,1%
Оператер на уплатном мјесту	3	0,1%
Руковалац алатном машином	3	0,1%
Доктор стоматолог – зубар	3	0,1%
Инсталатер гријања и климатизације	2	0,1%
Радница у играоници	2	0,1%
Помоћни радници	2	0,1%
Руковалац машинама за израду пластичних производа	2	0,1%
Шумски сјекач	2	0,1%
Руковалац машином за брушење и полирање дрвета	2	0,1%
Ратар и сточар	2	0,1%
Монтер намјештаја	2	0,1%
Алатничар	2	0,1%
Пилар дрва за огрев	2	0,1%
Млинар	2	0,1%
Стаклар	2	0,1%

Вулканизер	2	0,1%
Стоматолошка сестра – техничар	2	0,1%
Металобрусач	2	0,1%
Наставник предшколског одгоја	2	0,1%
Инжењер радиологије	2	0,1%
Новинар	2	0,1%
Персонални асистент	2	0,1%
Фризер	2	0,1%
Механичар	2	0,1%
Возач тешког трактора	2	0,1%
Рачунарски техничар	2	0,1%
Инжињер геологије	2	0,1%
Техничка подршка	2	0,1%
Шивач коже	2	0,1%
Дипл. васпитач предшколске дјеце	2	0,1%
Пољопривредни техничар	1	0%
Социјални радник	1	0%
Керамичар	1	0%
Монтер металних конструкција	1	0%
Дипл. инжењер електротехнике	1	0%
Козметичар	1	0%
Ветеринар	1	0%
Дипл.инжењер грађевине – смјер нискоградња	1	0%
Виљушкариса – управљач виљушкара	1	0%
Друго	1	0%
Руководалац грађевинским машинама	1	0%
Инжењер управљања квалитетом	1	0%
Шанкер	1	0%
Банкарски службеник	1	0%
ЦНЦ програмер	1	0%
Лакирер	1	0%
Зуботехничар	1	0%
Продајни представник	1	0%
Каменорезац	1	0%
Рецепционер	1	0%
Ветеринарски техничар	1	0%
Архитекта	1	0%
Шпедитер	1	0%
Дипломирани инжењер технологије	1	0%
Фасадер	1	0%
Инжењер хемијске технологије	1	0%
Библиотекар	1	0%
Фактуриста	1	0%
Укупно	2.307	100%

Графикон 21. Планови запошљавања у 2025. години по занимањима (10 најчешћих)

Анкетирани послодавци са регије Бања Лука планирају запослити 997 радника у 2025. години, а 10 најтраженијих занимања биће продавач/трговац, помоћни радник у производњи, конобар, столар, достављач, тесар, тапетар, возач путничког возила, програмер, остали.

Послодавци са добојске регије планирају запослити 407 радника, а међу најтраженијим занимањима биће продавач/трговац, обућар, обућарски радник – шивач горњих дијелова обуће, конобар, бравар, заваривач/варилац, механичар – електроничар – ЦНЦ оператер, складишни радник, возач теретног возила, остали.

Послодавци са подручја Филијале Требиње планирају запослити 340 радника у 2025. години и то: радник за једноставне послове, конобар, металоглодач, администратор, брусач метала, возач камиона, дрводјеља, кувар, молер, остали.

Табела 43. Планови запошљавања по филијалама у 2025. години, по 10 најпотребнијих занимања

Занимање	Број особа	%
БАЊА ЛУКА	997	43,2%
Продавач/трговац	143	14,3%
Није наведено	67	6,7%
Помоћни радник у производњи	56	5,6%
Конобар	41	4,1%
Столар	36	3,6%
Достављач	29	2,9%
Тесар	27	2,7%
Тапетар	26	2,6%
Возач путничког аутомобила	26	2,6%

Програмер	26	2,6%
БИЈЕЉИНА	220	9,5%
Столар	18	8,2%
Продавач/трговац	17	7,7%
Кувар	14	6,4%
Конобар	12	5,5%
Није наведено	11	5%
Оператер у спортској кладионици	10	4,5%
Електричар	10	4,5%
Доктор медицине	10	4,5%
Бравар	10	4,5%
Оператери у производњи	10	4,5%
ДОБОЈ	407	17,6%
Продавач/трговац	76	18,7%
Обућар	60	14,7%
Није наведено	38	9,3%
Обућарски радник – шивач горњих дијелова обуће	30	7,4%
Конобар	25	6,1%
Бравар	23	5,7%
Заваривач/варилац	19	4,7%
Механичар електроничар – мехатроничар – ЦНЦ оператер	17	4,2%
Складишни радник	11	2,7%
Возач теретног возила	8	2%
ИСТОЧНО САРАЈЕВО	166	7,2%
Конобар	34	20,5%
Помоћни радник у производњи	21	12,7%
Шивач	10	6%
Продавач/трговац	10	6%
Кувар	8	4,8%
Тесар	7	4,2%
Програмер	6	3,6%
Зидар	6	3,6%

Пакирер	5	3%
Помоћни кувар	5	3%
ПРИЈЕДОР	147	6,4%
Није наведено	27	18,4%
Кројач	20	13,6%
Возач камиона	13	8,8%
Радник за једноставне послове	10	6,8%
Текстилни техничар	10	6,8%
Столар	8	5,4%
Бравар	8	5,4%
Конобар	6	4,1%
Возач теретног возила	5	3,4%
Механичар електроничар – мехатроничар – ЦНЦ оператер	5	3,4%
ТРЕБИЊЕ	340	11,38%
Није наведено	37	10,88%
Радник за једноставне послове	21	6,18%
Конобар	14	4,12%
Металоглодач	11	3,24%
Администратор	10	2,94%
Брусач метала	10	2,94%
Возач камиона	10	2,94%
Дрводјеља	10	2,94%
Кувар	9	2,65%
Молер	6	1,76%
ЗВОРНИК	109	4,7%
Није наведено	66	60,6%
Шивач	10	9,2%
Конобар	7	6,4%
Кувар	5	4,6%
Возач камиона	4	3,7%
Помоћни радник у производњи	4	3,7%
Медицинска сестра – техничар	3	2,8%

Продавач/трговац	2	1,8%
Доктор медицине	2	1,8%
Столар	2	1,8%

Када је у питању Филијала Бијељина, 10 најтраженијих занимања у 2025. години биће: столар, продавач/трговац, кувар, конобар, оператер у спортској кладионици, електричар, доктор медицине, бравар, оператери у производњи, остали.

У Филијали Источно Сарајево послодавци ће највећу потребу имати за наредних 10 занимања: конобар, помоћни радник у производњи, шивач, продавач/трговац, кувар, тесар, програмер, зидар, пакирер, помоћни кувар.

Анкетирани послодавци процјењују да ће у Филијали Приједор највећу потребу имати за занимањима: кројач, возач камиона, радник за једноставне послове, текстилни техничар, столар, бравар, конобар, возач теретног возила, механичар – електроничар мехатроничар – ЦНЦ оператер, остали.

У Филијали Зворник најављене су највеће потребе за сљедећих 10 занимања:

шивач, конобар, кувар, возач камиона, помоћни радник у производњи, медицинска сестра – техничар, продавач/трговац, доктор медицине, столар, остали.

Табела 44. Планови запошљавања по групама дјелатности у 2025. години, 10 најпотребнијих занимања

Дјелатност	Број тражених особа	%
Грађевинарство	299	13%
Тесар	42	14%
Зидар	37	12,4%
Армирач	34	11,4%
Није наведено	24	8%
Радници грађевинске струке	20	6,7%
Угоститељски радници	20	6,7%
Радници машинске струке	20	6,7%
Електричар	10	3,3%
Водоинсталатер	8	2,7%
Грађевински инжењер	8	2,7%
Индустријске дјелатности	903	39,1%
Није наведено	95	10,5%
Помоћни радник у производњи	77	8,5%
Радник за једноставне послове	66	7,3%

Столар	65	7,2%
Обућар	62	6,9%
Бравар	49	5,4%
Механичар електроничар – мехатроничар – ЦНЦ оператер	38	4,2%
Заваривач/варилац	31	3,4%
Обућарски радник – шивач горњих дијелова обуће	30	3,3%
Продавач/трговац	28	3,1%
Трговина	447	19,4%
Продавач/трговац	219	49%
Није наведено	46	10,3%
Конобар	27	6%
Складишни радник	22	4,9%
Возач теретног возила	13	2,9%
Пекар	11	2,5%
Трговачки путник	11	2,5%
Месар	10	2,2%
Возач камиона	10	2,2%
Аутомеханичар	9	2%
Услугне дјелатности	658	28,5%
Није наведено	112	17%
Конобар	96	14,6%
Кувар	57	8,7%
Медицинска сестра – техничар	35	5,3%
Возач камиона	31	4,7%
Достављач	26	4%
Возач путничког аутомобила	21	3,2%
Економиста	19	2,9%
Возач теретног возила	18	2,7%
Доктор медицине	18	2,7%

У претходној табели је дат преглед потребних радника, по 10 најбројнијих занимања, у оквиру четири групе дјелатности, а према потребама 45,8% анкетираних послодаваца, када су у питању планирана запошљавања у 2025. години.

УВОЂЕЊЕ НОВИХ ТЕХНОЛОГИЈА У ПРОЦЕС РАДА

За 2025. годину није планирано значајно унапређење технологија рада нити увођење нових технологија. Тек 12,09% послодаваца планира увођење нових технологија или промјена у процесу рада које ће довести до потреба за додатном обуком и оспособљавањем запослених.

Табела 45. Планови увођења нових технологија или промјене у процесу рада

Планирате ли у 2025. години да уведете нове технологије или промјене у процесу рада које ће довести до потреба за додатном обуком и оспособљавањем запослених?	Број послодаваца	Процент
Да	126	12,09%
Не	909	87,24%
Без одговора	7	0,67%
Укупно	1.042	100%

Од укупног броја послодаваца који планира увести нове технологије у процес рада (145), највећи проценат послодаваца планира провести обуке за одређене послове које би се проводиле у оквиру радног мјеста (79,4 %), потом слиједи стицање посебних вјештина као што су познавање рада на рачунару (20,6 %).

Табела 46. Потребне врсте обука у 2025. години, проценат послодаваца од укупног броја послодаваца који планира увести нове технологије у 2025. години

Ако планирате, молимо наведите потребну врсту обуке:	Број послодаваца	Процент (n=145)
Обука за конкретне послове која би се провела у оквиру радног мјеста код послодавца	100	79,4%
Рад на рачунару или друга ИТ обука	26	20,6%
Страни језици	0	0%
Управљање возилом високе категорије	8	6,3%
Управљање пројектима	9	7,1%
Доквалификација и преквалификација	8	6,3%
Остало	15	11,9%

Од укупно 12,09% послодаваца који планира увођење нових технологија у процес рада значајан број није могао да се определијели за један од понуђених одговора. Њих 11,9% је одговор сврстало под остало и дјелимично навело које су то обуке које планирају, а то је најчешће обука за рад на специјализованим машинама, нпр. обука за рад на БТО систему или конкретне обуке чији је циљ лицензирање за одређене операције у процесу рада или производње.

Графикон 22. Потребне врсте обука у 2025. години, проценат послодаваца од укупног броја послодаваца који планира да уведе нове технологије у 2025. години

Послодавци су имали прилику понудити одговор и које то конкретне обуке планирају у оквиру радног мјеста. У табели бр. 49 је приказана најчешћа тематика евидентираних одговора и понуђен опис који омогућава јаснији преглед потреба послодаваца када је у питању обука на радном мјесту.

Табела 47: Квалитативна анализа датих одговора на питање о планираним обукама у оквиру радног мјеста са идентификацијом најчешћих тема и њихове фреквенције

Тема	Опис	Фреквенција
1. Обука на специфичним радним мјестима	Укључује обуке за конкретне послове који захтијевају специфичне вјештине	45
2. Технолошке и софтверске обуке	Фокус на обукама за кориштење нових технологија, ИТ система, ЦНЦ машина, софтвера	30
3. Обука за управљање опремом и возилима	Укључује обуке за специфичне машине, алате, транспортна средства	20
4. Здравствени сектор и медицинске обуке	Усмјерено на здравствене раднике, укључујући докторе и медицинске техничаре	15
5. Угоститељске и занатске вјештине	Обуке за кухаре, конобаре, фризере, занатске раднике	12
6. Интерна обука и менторство	Фокус на обуке унутар компанија кроз менторске програме	10
7. Обуке за сигурност и заштиту на раду	Укључује сигурносне процедуре и заштиту здравља на радном мјесту	8
8. Комуникацијске и продајне вјештине	Обуке за унапређење комуникације, продаје и маркетинга	7
9. Едукације у вези са новим технологијама	Стална едукација за праћење технолошких иновација	6

Када су у питању планиране промјене у организацији пословања, послодавци су наводили одговоре који су у табели бр. 50 приказани кроз најчешћу тематiku у евидентираним одговорима, са додатним описима и могућим примјерима.

Табела 48: Квалитативна анализа датих одговора на питање планираних промјена у организацији пословања, са идентификацијом најчешћих тема, њихове фреквенције и примјери

Тема	Опис	Фреквенција	Примјери
Обука запослених	Планови за обуке радника у вези са новим технологијама, машинама и ИТ системом	12	Додатна обука на ИТ програму, обука свих радника за све послове, обуке су у вези са новим технологијама
Увођење нових технологија	Примјена нових технологија, софтверских рјешења, дигитализација процеса	10	Нова информатичка технологија, дигитализација складишта, нови ЦНЦ стројеви
Организационе промјене	Реорганизација радних мјеста, отварање нових радних позиција или погона	8	Планирање реорганизације радних мјеста, увођење новог радног мјеста, отварање новог погона
Проширење дјелатности	Проширење асортимана производа или пословања на нове локације	7	Проширење асортимана производа, ширење дјелатности у друге градове, отварање ресторана
Модернизација опреме	Набавка савремених машина, опреме и алата за рад	9	Савременије машине, увођење нових машина за тржиште, материјали нове генерације
Непостојање промјена	Изостанак планова за било какве промјене у организацији пословања	10	Не планирамо промјене, нису потребне промјене, промјене се не планирају

У овом истраживању тржишта рада послодавцима је дата прилика да изразе своје потребе на питање у којим областима им је потребна помоћ при преквалификацији радника. Одговор је, такође, био отвореног типа, а у табели бр. 49 је приказана најчешћа тематика у евидентираним одговорима, са додатним описом, примјером као и фреквенцијом одговора.

Табела 49: Квалитативна анализа датих одговора на питање у којим областима је послодавцима потребна помоћ за преквалификацију радника, са идентификацијом најчешћих тема, њихове фреквенције и примјери

Тема	Опис	Фреквенција	Примјери
Информационе технологије (ИТ)	Потребна преквалификација и обуке у области информационих технологија, укључујући дигитализацију и рад на рачунарима	10	ИТ сектор, рад на рачунару, дигитализација, обука у разним областима информационих технологија
Производне дјелатности	Потребна помоћ у преквалификацији за производне струке и операције, укључујући машинску индустрију и производне линије	8	У области производње, машинска струка, одјељења за финалну прераду дрвета
Занатске и техничке вјештине	Фокус на занатске послове попут бравара, столара, пекара, заваривача и слична занимања	12	Бравар/заваривач, пекар, кувар готових јела, преквалификација у столаре
Здравствени сектор	Преквалификација за занимања у здравственој струци, укључујући фармацеутске техничаре и његоватеље	5	За његоватеље, преквалификација за фармацеутског техничара, зуботехничар
Грађевинска индустрија	Преквалификација за послове у грађевинској индустрији као што су зидар, тесар, армирач, молер	6	У области грађевинске струке, руковођење грађевинским машинама, нискоградња

ОРГАНИЗОВАЊЕ ОБУКЕ, СТРУЧНО ОСПОСОБЉАВАЊЕ И УСАВРШАВАЊЕ ЗА НЕЗАПОСЛЕНЕ ОСОБЕ

Из укупног узорка – 947 или 85% послодаваца нема могућност да организује обуке, стручно оспособљавање или усавршавање незапослених лица. Ментора може обезбиједити 14% послодаваца, 11,8% може обезбиједити опрему, 10,6% може обезбиједити материјал за практичну наставу, а 10,9% може обезбиједити простор за обуку.

Табела 50. Преглед занимања за која послодавци имају могућност да организују обуку

Имате ли могућност да организујете обуке, стручно оспособљавање и усавршавање за незапослене особе (ментор, опрема, простор, материјал)?	Број послодаваца	Процент	Без одговора	Процент
Можемо обезбиједити ментора	156	14%	11	1%
Можемо обезбиједити опрему	131	11,8%	11	1%
Можемо обезбиједити материјал	118	10,6%	11	1%
Можемо обезбиједити простор	121	10,9%	11	1%
Не, немамо такве могућности	947	85%	11	1%

Према резултатима истраживања тржишта рада послодавци су прогнозирали да могу организовати обуку, стручно оспособљавање или усавршавање за 874 незапослених лица. Најчешћа занимања за која анкетирани послодавци, у актуелном истраживању тржишта рада, имају могућност да организују обуку, стручно оспособљавање или усавршавање приказана су у наредној табели.

Табела 51. Преглед занимања за која послодавци имају могућност да организују обуку

Занимање	Број особа	%
Није наведено	87	9,95%
Продавач/трговац	72	8,24%
Медицинска сестра – техничар	38	4,35%
Његоваатељ старијих, болесних и немоћних лица	35	4%
Кувар	34	3,89%
Столар	30	3,43%
Конобар	29	3,32%
Месар	29	3,32%
Бравар	27	3,09%
Пекар	26	2,97%
Фармацеутски техничар	24	2,75%
Тапетар	20	2,29%
Обућарски радник – шивач горњих дијелова обуће	20	2,29%

Економиста	19	2,17%
Обућар	18	2,06%
Шивач	17	1,95%
Електромонтер	17	1,95%
Механичар електроничар – мехатроничар – ЦНЦ оператер	16	1,83%
Техничар за дрво	15	1,72%
Руковалац машином за брушење и полирање дрвета	15	1,72%
Заваривач/варилац	13	1,49%
Доктор медицине	12	1,37%
Електричар одржавања	11	1,26%
Машински техничар	11	1,26%
Руковалац грађевинским машинама	10	1,14%
Администратор	10	1,14%
Металоглодач	10	1,14%
Административни радник	9	1,03%
Правник	8	0,92%
Тесар	8	0,92%
Армирач	8	0,92%
Доктор стоматолог – зубар	8	0,92%
Помоћни радник у производњи	8	0,92%
Грађевински техничар	7	0,80%
Ратар и сточар	7	0,80%
Економски техничар	7	0,80%
Геодетски техничар	7	0,80%
Грађевински инжењер	6	0,69%
Фризер	6	0,69%
Пољопривредни техничар	6	0,69%
Инжењер електроенергетике	6	0,69%
Оператер у спортској кладионици	5	0,57%
Машински инжењер	5	0,57%
Персонални асистент	5	0,57%
Електротехничар	5	0,57%

Аутомеханичар	5	0,57%
Инсталатер гријања и климатизације	5	0,57%
Инжењер електротехнике	4	0,46%
Књиговођа	4	0,46%
Складишни радник	4	0,46%
Магистар фармације	4	0,46%
Офсет машиниста	3	0,34%
Стоматолошка сестра – техничар	3	0,34%
Графички техничар	3	0,34%
Електроинсталатер	3	0,34%
Зидар	3	0,34%
Архитекта	3	0,34%
Водоинсталатер	2	0,23%
Новинар	2	0,23%
Санитарни инжењер	2	0,23%
Металобрусач	2	0,23%
Алатничар	2	0,23%
Наставник предшколског одгоја	2	0,23%
Кројач	2	0,23%
Радиолошки инжењер	2	0,23%
Социјални радник	1	0,11%
Фармер	1	0,11%
Лимар	1	0,11%
Помоћни кувар	1	0,11%
Инжењер пољопривреде – агроном	1	0,11%
Аранжер	1	0,11%
Механичар алатних машина	1	0,11%
Каменорезац	1	0,11%
Туристички водич	1	0,11%
Графички дизајнер	1	0,11%
Шанкер	1	0,11%
Психолог	1	0,11%

Дипломирани графички инжењер	1	0,11%
Возач камиона	1	0,11%
Лаборант	1	0,11%
Возач теретног возила	1	0,11%
Лакирер	1	0,11%
Радник на одржавању лифтова у зградама	1	0,11%
Библиотекар	1	0,11%
Комерцијалиста	1	0,11%
Возач путничког аутомобила	1	0,11%
Вулканизер	1	0,11%
Виљушкарита	1	0,11%
Доктор оралне хирургије	1	0,11%
Аутоелектричар	1	0,11%
Руковалац пресом за метале	1	0,11%
Зуботехничар	1	0,11%
Радник на ласеру	1	0,11%
Укупно	874	100%

На графикону бр. 23 представљено је 10 најфреквентнијих одговора на питање за која занимања би послодавци били у могућности организовати обуку.

Графикон 23. Преглед занимања за која послодавци имају могућност да организују практичну наставу или обуку

Посматрано према величини предузећа, највећи број анкетираних послодаваца који имају могућност да организују обуку за незапослена лица су мала предузећа. На први поглед дјелује да мала предузећа изражавају највише могућности за организовањем обука, али када узмемо у обзир њихову укупну заступљеност у узорку (85,5%) закључујемо да су по питању могућности провођења обуке ипак доминантнија велика и средња предузећа.

Табела 52. Број лица за које је могуће провести обуку, према величини предузећа

Величина предузећа	Број лица	Процент
Велико	289	33,07%
Мало	472	54%
Средње	113	12,93%
Укупно	874	100%

Као што је очекивано, највећи број послодаваца који имају могућност провођења обука за незапослена лица припада индустријској дјелатности, а процјена је да управо послодавци из ове групе дјелатности и имају највећу потребу за сталном обуком радника. Наводе могућност пружања обуке за 369 незапослених лица.

Табела 53. Број лица за које је могуће провести обуку, према групи дјелатности

Групе дјелатности	Број лица	Процент
Грађевинарство	57	6,52%
Индустријске дјелатности	369	42,22%
Трговина	162	18,54%
Услугне дјелатности	286	32,72%
Укупно	874	100%

ЗАПОШЉАВАЊЕ ПОСЕБНИХ КАТЕГОРИЈА РАДНИКА

Послодавци су одговарали на питање о могућностима и потребама запошљавања неких од сљедећих категорија радника: особе с инвалидитетом, жртве насиља, штићеници домова за незбринуту дјецу, Роми, демобилисани борци, жене из руралних подручја, млади без радног искуства, старији од 50 година, неквалификовани радници и имигранти.

Највећи број послодаваца који је одговорио на ово питање има могућност да запосли млађе без радног искуства (64,2%), док су све остале категорије одабране као могуће категорије запошљавања код мање од 50% послодаваца. Овакви подаци указују на потребу за стварањем услова и веће флексибилности код послодаваца, како би теже запошљиве категорије могле пронаћи запослење, гдје Завод даје свој допринос кроз креирање активних мјера које подржавају запошљавање рањивих категорија.

Табела 54. Могућности послодаваца да запосле неке од теже запошљивих категорија радника

Јесте ли спремни да запослите неке од сљедећих рањивих/тешко запошљивих категорија радника?	Да	Не	Без одговора
Особе с инвалидитетом	6,4%	79,1%	14,5%
Жртве насиља	10,4%	75,1%	14,5%
Штићеници домова за незбринуту дјецу	11,3%	74,2%	14,5%
Роми	6,4%	79,1%	14,5%
Демобилисани борци	19,0%	66,5%	14,5%
Жене из руралних подручја	29,4%	56,1%	14,5%
Млади без радног искуства	64,2%	21,3%	14,5%
Старији од 50 година	27,4%	58,2%	14,5%
Неквалификовани радници	23,9%	61,6%	14,5%
Имигранти (у складу са законским прописима)	2,3%	83,2%	14,5%

Од укупно 1.049 анкетираних послодаваца више од 85% њих наводи да нема потребу запошљавања студената или странаца.

Табела 55. Потребе послодаваца за запошљавањем студената или странаца

У контексту недостатка радника на тржишту рада, да ли имате потребу да запошљавате студенте или странце?			
	Да – студенте	Да – странце	Немам потребу
Да	91	67	879
Не	912	936	124
Без одговора	39	39	39
Укупно	1.042	1.042	1.042

ПОВЕЋАЊЕ ПЛАТА РАДНИЦИМА У 2025. ГОДИНИ

Када је у питању повећање плата за 2025. годину, 44,63% анкетираних послодаваца планира повећање плата радницима, док 15,26% послодаваца не планира повећање плата. У прошлогодишњем анкетању много више послодаваца је имало намјеру повећања плата – њих 62,4% је планирало повећање плата. У актуелном истраживању је евидентно да велики број послодаваца не зна да ли ће повећавати плате у наредном периоду.

Табела 56. Повећање плата у 2025. години

Планирате ли повећање плата у просјеку у 2025. години?	Број послодаваца	%
Да	465	44,63%
Не	159	15,26%
Не знам	415	39,83%
Без одговора	3	0,29%
Укупно	1.042	100%

Посматрано по дјелатностима, највећи проценат послодаваца који планира повећање плата у 2025. години долази из грађевинарства (47,37%), а затим из индустријске дјелатности (46,36%).

Табела 57. Број и проценат послодаваца који планира повећања плата у 2025. години, по дјелатностима

	Грађевинарство	Индустријске дјелатности	Трговина	Услугне дјелатности	Укупно
Да	47,37%	46,36%	45,35%	42,36%	44,63%
Не	9,21%	15,23%	17,44%	15,02%	15,26%
Не знам	43,42%	37,42%	37,21%	42,61%	39,83%
Без одговора	0%	0,99%	0%	0%	0,29%
Укупно	100%	100%	100%	100%	100%

Повећање плата планира око 45% послодаваца из свих група дјелатности, од чега 79,8% планира повећање плата до 10%, њих 18,9% планира повећање плата до 20%, а повећање преко 20% тек 1,3% послодаваца.

Табела 58. Процент планираног повећања плата

Планирано повећање плата	Број послодаваца	%
1 – 10%	371	79,8%
11 – 20%	88	18,9%
Преко 20%	6	1,3%
Без одговора	0	0%
Укупно	465	100%

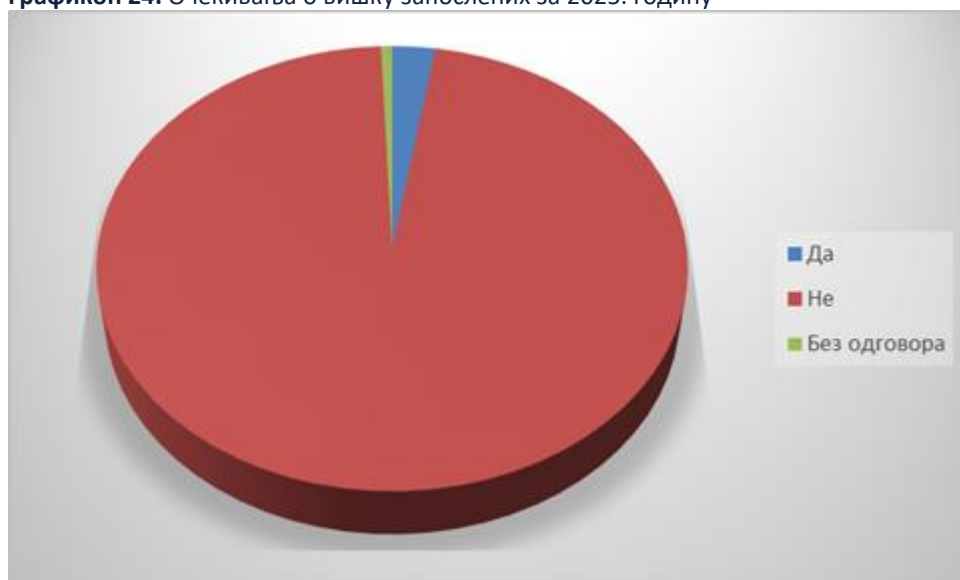
ВИШАК ЗАПОСЛЕНИХ У 2025. ГОДИНИ

Од укупног броја послодаваца који су учествовали у истраживању њих 96,7% не очекује вишак запослених у 2025. години, што је јако битан податак. Вишак запослених у 2025. години очекује 2,6% анкетираних послодаваца. Овај податак није занемарљив и треба га узети у обзир при планирању активних мјера за наредни период.

Табела 59. Број послодаваца према прогнозама вишка радника у 2025. години

Да ли у 2025. години очекујете вишак запослених?	Број послодаваца	%
Да	27	2,6%
Не	1.008	96,7%
Без одговора	7	0,7%
Укупно	1.042	100%

Графикон 24. Очекивања о вишку запослених за 2025. годину

Најчешћи начин рјешавања вишка запослених је отказивање уговора о раду, потом распоред у другу организациону јединицу. Будући да је мали број одговора у овој секцији даља анализа није релевантна.

САРАДЊА ПОСЛОДАВАЦА СА ЗАВОДОМ

САРАДЊА СА ЗАВОДОМ

У скоро свим подручјима сарадње са Заводом послодавци су исказали релативно висок ниво задовољства. Послодавци су најзадовољнији информисањем о понуди радне снаге (48,2%), оглашавањем слободних радних мјеста (45,7%) те посредовањем у запошљавању потребног профила радне снаге (40,3%).

Одређен број послодаваца је незадовољан појединим услугама Завода. Посебна анализа је потребна када је у питању први степен скале, односно, потпуно незадовољство појединим услугама Завода. Постоји могућност да је ријеч о изазовима системске природе, али свакако је потребно радити на побољшању одређених аспеката рада.

Табела 60. Сарадња са Заводом и бироима за запошљавање, агрегирани приказ

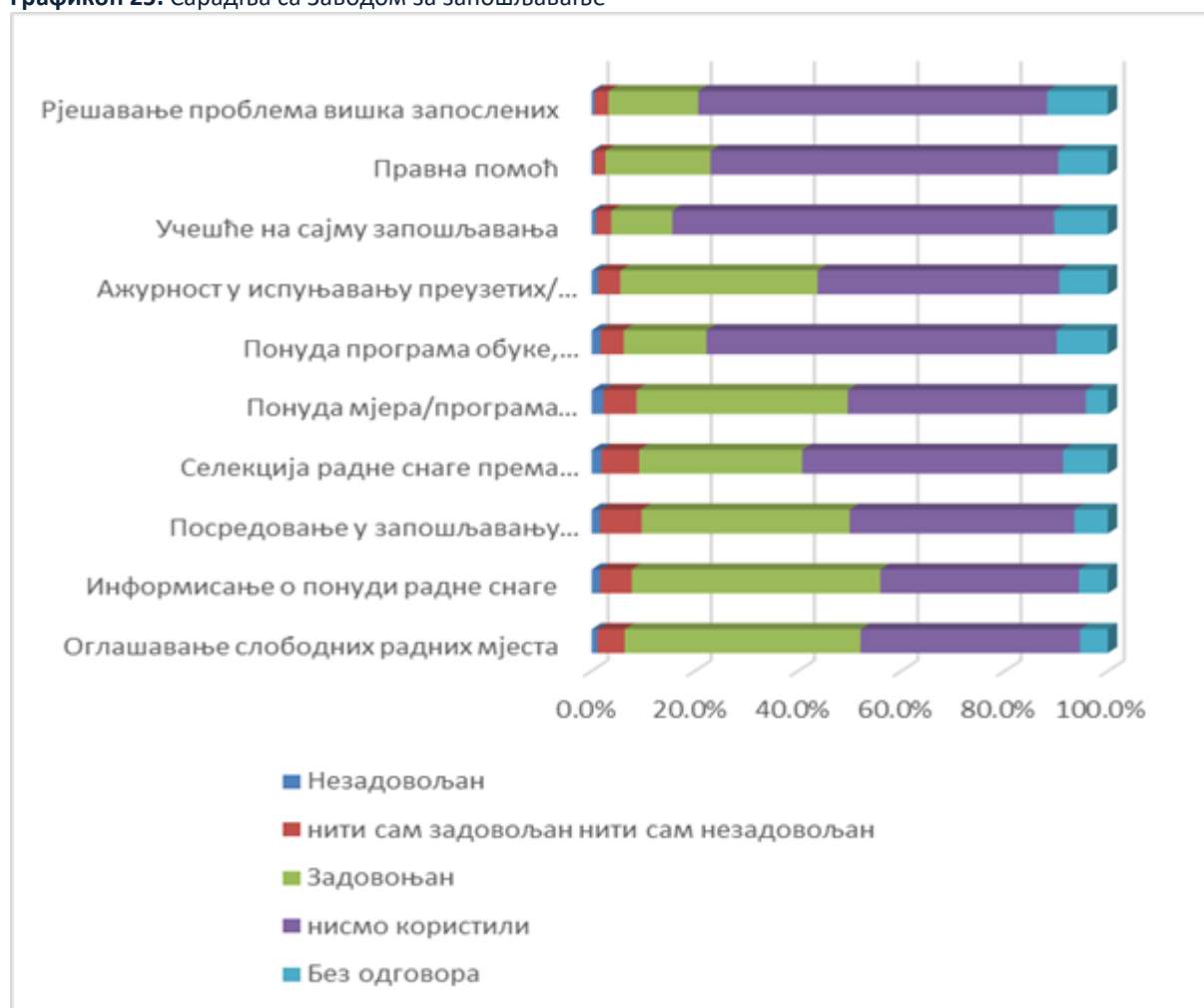
Ако сте користили наведене услуге, молимо да их оцијените на скали од 1 (у потпуно сам незадовољан) до 5 (у потпуности сам задовољан) те колико сте задовољни тим услугама које сте користили:	Незадовољан (1 или 2)	Нити сам задовољан нити сам незадовољан (3)	Задовољан (4 или 5)	Нисмо користили	Без одговора
Оглашавање слободних радних мјеста	1,2%	5,3%	45,7%	42,5%	5,4%
Информисање о понуди радне снаге	1,6%	6,1%	48,2%	38,5%	5,6%
Посредовање у запошљавању потребног профила радне снаге	1,6%	8,1%	40,3%	43,6%	6,4%
Селекција радне снаге према потребама послодавца	1,9%	7,3%	31,6%	50,6%	8,6%
Понуда мјера/програма суфинансирања запошљавања	2,3%	6,4%	40,9%	46,2%	4,2%
Понуда програма обуке, доквалификације, преквалификације	1,7%	4,5%	16,0%	67,9%	9,9%
Ажурност у испуњавању преузетих/уговорених обавеза	1,2%	4,3%	38,2%	46,8%	9,4%
Учешће на сајмовима запошљавања	0,9%	3%	11,8%	74,0%	10,4%
Правна помоћ	0,5%	2,2%	20,3%	67,4%	9,6%
Рјешавање проблема вишка запослених	0,6%	2,7%	17,4%	67,7%	11,7%

Анализа добијених података показује да велики број анкетираних послодаваца не користи услуге Завода па је тако 43,6% анкетираних послодаваца изјавило да не користи услугу посредовања у запошљавању. Овај резултат се може довести у везу са њиховим одговорима на који начин траже потребну радну снагу.

Преко 50% анкетираних послодаваца нису користили сљедеће услуге Завода: селекција радне снаге, програме обуке, доквалификације, преквалификације, учешће на сајмовима запошљавања, правну помоћ и помоћ при рјешавању проблема вишка запослених. Наведене податке треба узети са резервом јер напријед набројане услуге се не реализују у великом обиму или се ријетко реализују.

Графикон 25. Сарадња са Заводом за запошљавање

ПРЕГЛЕД НАЈВАЖНИЈИХ РЕЗУЛТАТА И ПРЕПОРУКЕ

ПРЕГЛЕД НАЈВАЖНИЈИХ НАЛАЗА

У првом дијелу су кроз податке о запослености и незапослености у Републици Српској, узимајући у обзир анкетну стопу незапослености као и запошљавање лица са евиденције и потребе послодаваца, приказани основни показатељи стања на тржишту рада у Републици Српској.

Анкетирањем послодаваца подаци о тржишту рада се употпуњују додатним подацима о стању, потребама и проблемима у запошљавању радника у одређеним занимањима и са одговарајућим знањима и вјештинама.

У истраживањима овог типа уобичајено се из узорка искључују предузећа са мање од пет запослених пошто је њихов значај за предвиђање вјештина и других параметара тржишта рада низак. Оваквим обухватом узорка већу заступљеност имају предузећа из прерађивачке дјелатности која чешће имају пет и више запослених.

Највећи број анкетираних послодаваца припада регији Филијале Бања Лука – 46,4% од укупно 1.042 анкетираних послодавца, што је у складу са чињеницом да је у највећем граду Републике Српске највећа концентрација послодаваца.

Код избора узорка највећи дио послодаваца припада привреди – преко 90% гдје доминира приватно власништво. Јавна предузећа, здравствени систем, систем образовања, пољопривредне дјелатности и шумарство изузети су из истраживања.

Главни налази анкетања послодаваца за 2024. са пројекцијом за 2025. годину:

- ✓ Код 1.042 анкетираних послодавца запослено је 60.543 радника, од чега жене чине 29.024 или 47,9%. Од поменутог броја запослених 12.347 лица је млађе од 30 година или 20,39% од чега је 5.648 жена (45,7%), док је 4.678 радника старијих од 60 година или 7,73%, од чега су 2.096 жене (44,81%). Узимајући у обзир законска рјешења, ових 7,73% радне снаге ће у наредним годинама бити пензионисано чиме ће се створити прилика за попуњавањем радних мјеста или запошљавањем радника, уколико послодавци искажу потребу.
- ✓ Највећи број радника је запослен у услужним дјелатностима, и то, 25.371 или 42% од укупног броја запослених радника код анкетираних послодаваца.
- ✓ Према анализи процјене обима пословања у 2024. години, већина послодаваца (49,4%) забиљежила је раст у пословању. Посматрано по дјелатностима, највећи раст пословања биљеже послодавци из дјелатности грађевинарства – 61,8%, док су највеће опадање пријавили послодавци из индустријске дјелатности – 17,5%.
- ✓ Када је у питању процјена финансијских ефеката пословања у 2024. години на нивоу Републике Српске, већина послодаваца је забиљежила раст (49%). Поређења ради, и у 2023. години, већина послодаваца је забиљежила финансијски раст (47%).

- ✓ Од укупног броја послодаваца који су запошљавали нове раднике у 2024. години, 422 послодавца или 40,5% навело је да је наишло на потешкоће приликом запошљавања, што је за 3,5% мање у односу на претходно истраживање када је 44% послодаваца навело да је имало проблеме код запошљавања нових радника.
- ✓ Најчешћи разлози због којих су послодавци имали потешкоћа приликом запошљавања су недостатак кадра са траженим занимањем. Од укупног броја послодаваца који су навели да су имали препреке при запошљавању и проналаску потребних радника највећи проценат – 55,2% наводи да проблем у недостатку адекватне радне снаге превазилази тако што додатно ангажује постојеће раднике.
- ✓ Послодавци су најчешће пријављивали проблеме са запошљавањем у сљедећим занимањима: конобар, продавач/трговац, радник за једноставне послове, помоћни радник у производњи, кувар, столар, обућарски радник – шивач горњих дијелова обуће, бравар, складишни радник, шивач, медицинска сестра – техничар, достављач, заваривач/варилац, тесар, пекар, возач камиона, месар, армирач, возач теретног возила, радници грађевинске струке, обућар, доктор медицине, зидар, угоститељски радници, возач путничког аутомобила чине 62,3% занимања за које су послодавци имали потешкоће да их пронађу на тржишту рада, узимајући у обзир потребу за 1.933 радника гдје су имали потешкоће са запошљавањем.
- ✓ Приликом тражења нових радника послодавци користе више различитих приступа при чему се најчешће користе лични контакти и познанства, њих 81,7% користи овај приступ, а 41,7% послодаваца раднике тражи посредством Завода за запошљавање. Компарацијом са резултатима претходног истраживања тржишта рада примјетно је да се повећава број послодаваца који користе личне контакте и познанства када су у потрази за новим радницима, а број послодаваца који користе услуге посредовања је мањи. Овај податак је и даље значајан и указује на потребу унапређења услуге посредовања.
- ✓ Већина послодаваца (64,1%) је оптимистична по питању очекивања за 2025. годину, док се 30% послодаваца изјаснило да предвиђа стагнацију у пословању, а њих 5,7% опадање у пословању. Према групи дјелатности, највећи раст финансијских ефеката очекује 65,8% послодаваца из грађевинарства и области услужних дјелатности, а слично и послодавци из области трговине (63,6%).
- ✓ Од укупног броја послодаваца који су учествовали у истраживању – 1.042, запошљавање нових радника планира 45,8% у 2025. години, док је прошле године тај проценат износио 51%. Значајан проценат анкетираних послодаваца одговара да не зна, односно да нема предикције по питању запошљавања нових радника у 2025. години што поткрепљује чињеницу да је стање на тржишту рада непредвидиво, промјенљиво и нестабилно.

- ✓ Анкетирани послодавци са регије Бања Лука планирају запослити 997 радника у 2025. години, а 10 најтраженијих занимања биће: продавач/трговац, помоћни радник у производњи, конобар, столар, достављач, тесар, тапетар, возач путничког возила, програмер, остало. Послодавци са добојске регије планирају запослити 407 радника, а међу најтраженијим занимањима биће продавач/трговац, обућар, обућарски радник – шивач горњих дијелова обуће, конобар, бравар, заваривач/варилац, механичар – електроничар – ЦНЦ оператер, складишни радник, возач теретног возила, остали. Послодавци из Филијале Требиње планирају запослити 340 радника у 2025. години и то: радник за једноставне послове, конобар, металоглодач, администратор, брусач метала, возач камиона, дрводјела, кувар, молер, остали. Када је у питању Филијала Бијељина, 10 најтраженијих занимања у 2025. години биће: столар, продавач/трговац, кувар, конобар, оператер у спортској кладионици, електричар, доктор медицине, бравар, оператери у производњи, остали. У Филијали Источно Сарајево послодавци ће највећу потребу имати за наредних 10 занимања: конобар, помоћни радник у производњи, шивач, продавач/трговац, кувар, тесар, програмер, зидар, пакирер, помоћни кувар. Анкетирани послодавци процјењују да ће у Филијали Приједор највећу потребу имати за занимањима: кројач, возач камиона, радник за једноставне послове, текстилни техничар, столар, бравар, конобар, возач теретног возила, механичар – електроничар мехатроничар – ЦНЦ оператер, остали. У Филијали Зворник прогнозиране су највеће потребе за сљедећих 10 занимања: шивач, конобар, кувар, возач камиона, помоћни радник у производњи, медицинска сестра – техничар, продавач/трговац, доктор медицине, столар, остали.
- ✓ У 2025. години није планирано значајно унапређење технологија рада нити увођење нових технологија. Тек 12,09% послодаваца планира увођење нових технологија или промјена у процесу рада које ће довести до потреба за додатном обуком и оспособљавањем запослених. Из укупног узорка 947 или 85,0% послодаваца нема могућност да организује обуке, стручно оспособљавање или усавршавање незапослених лица. Послодавци су прогнозирали да могу организовати обуку, стручно оспособљавање или усавршавање за 874 незапослена лица.
- ✓ Највећи број послодаваца има могућност да запосли млађе без радног искуства (64,2%), док су све остале категорије (особе с инвалидитетом, жртве насиља, штићеници домова за незбринуту дјецу, Роми, демобилисани борци, жене из руралних подручја, млади без радног искуства, старији од 50 година, неквалификовани радници и имигранти) одабране као могуће категорије запошљавања код знатно мање од 50% послодаваца. Овакви подаци указују на потребу за изградњом услова и веће флексибилности код послодаваца, како би теже запошљиве категорије могле пронаћи запослење, гдје Завод даје свој допринос кроз креирање активних мјера које подржавају запошљавање рањивих категорија. Такође, више од 85% послодаваца наводи да нема потребу запошљавања студента или странаца.

- ✓ Повећање плата радницима планира 44,63% анкетираних послодаваца, док њих 15,26% не планира повећање плата. У прошлогодишњем анкетању послодавци су изразили много већу намјеру када је у питању био план повећања плата, па је тада њих 62,4% имало у плану повећање плата за 2024. годину. У актуелном истраживању је евидентно да велики број послодаваца не зна да ли ће повећавати плате у наредном периоду. Значајан податак је да 96,7% послодаваца не очекује вишак запослених у 2025. години.

ПРЕГЛЕД НАЈВАЖНИЈИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке које произлазе из истраживања тржишта рада, базираног на анкетању послодаваца, углавном су у вези са планирањем мјера и активности Завода. Охрабрује то што се резултати овог истраживања могу користити и у друге сврхе.

- ✓ Израђивати годишњи план сарадње с послодавцима који обухвата приоритетне активности с утврђеним индикаторима (посјете послодавцима, организовање информативних састанака с послодавцима, представљање мјера активне политике запошљавања, организовање сајмова запошљавања, промоција услуга за послодавце, анкета послодаваца). Иницирати контакт са послодавцима су циљем презентације понуде услуга помоћу којих би послодавци превазишли изазове које имају приликом ангажовања радне снаге;
- ✓ Унаприједити комуникацију с послодавцима у анализирању актуелних проблема у вези са компетентношћу радне снаге с циљем изналажења могућности подршке, унапређења сарадње и ублажавања посљедица неусклађености понуде и потражње на тржишту рада.
- ✓ Потребно је активно унапређивати функцију посредовања и побољшавати технолошка рјешења у оквиру информационог система за обављање ових активности.
- ✓ Прикупљене информације размијенити са кључним актерима на тржишту рада ради предузимања конкретних корака.
- ✓ Неопходно је прилагођавати уписне политике и наставне планове и програме образовних институција у складу с технолошким развојем и потребама послодаваца уз континуирану промоцију цјеложивотног учења и образовања одраслих.
- ✓ Промовисати информације прикупљене кроз истраживање тржишта рада.